

Народня Справа

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИЙ ЧАСОПИС

Ч. 16-17 (81-82)

Львів, неділя 20 квітня 1930.

Рік III.

АДРЕСА: „Народня Справа“, Львів, вул. Боїмів 4. — —

Чекові конта: 408.687 і 154.130 — —

Телефон 57—90

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно 1 зол.
Чвертьрічно . . . 3 зол.
Піврічно 6 зол.
Річно 12 зол.

ЗА ГРАНИЦЕЮ.
Річно — 2 долари.
Гроші з краю посилати переказами, або чеками „Народної Справи“ — а заграничні порученнями листами. За зворот рукописів Редакція не ручить. На відповідь треба долучити значок 30 сотиків.

ОГОЛОШЕННЯ:
1 стр. 700 зол., пів стр. 400, чверть стр. 200 зол. Гроші треба посилати наперед.



Христос

Воскрес

На Голготі хмара стала,
На горі,
Бога кривда там розп'яла,
На хресті.
Там Неправда панувала, царю-
вала,
Фарисейська лютість на муки
Христа взяла.

Та на Третий День із Гробу
Спас устав,
Поконав Неправду й Злобу,
Засіяв.
Так і наша доля встане із
могили,
Правда встане й не злякаєсь
злої сили.

Ще отворяться могили
Вширш і вздовж,
Впадуть ті, що люд гнобили,
Впаде лож.
А з могили встане Правда,
заясніє!
Ще освітить нас те Сонце
тай огріє.
Юра Шкрумеляк,

В це рокове свято Світлого Воскресення Ісуса Христа складаємо всім нашим Передплатникам, Читачам і Прихильникам сердечні бажання: Щасливих Свят! Нехай в кождо українську хату по всіх землях увійде радість, нехай пропаде лихо, нехай наш увесь нарід, наша спільна Мати діждеться Воскресення кращої Долі. Христос воскрес!

Христос воскрес - наша Правда воскресне.

До найбільших рокових свят належать: Різдво і Воскресення.

Перше на пам'ятку народження Ісуса, друге на пам'ятку Його воскресення з могили. Це свята радості і втіхи. Що року в серці віруючого християнина відроджується і повторюється радість ізза цього, що Христос прийшов у людським тілі на світ і хоча замучений фарисеями, які не вірили в Його високе післанництво, побив смертю і воскрес із мертвих.

Та не кождий віруючий, що радується Різдва і Воскресенням Христа, може рівночасно радуватися своєю долею. Люди мають різні свої життєві удари й клопоти, про які не можуть забувати і в ті радісні дні християнських свят.

Є менші і більші нещастя поодиноких людей, або родин, та є і великі нещастя, що тяготять важким бременем на цілих народах.

Наш український нарід також терпить в ці часи важкий тягар неволі, приниження, кривди і лихоліття. І про ці тягари не забуває й у той святочний день, коли приходиться йому святкувати Різдво або Великдень. Та не значить це, що нарід не тішиться тими святами. Наш нарід споконвіку

віруючий, вже тисячу літ, вродисто святкує ці свята й прикрашує та звеличує їх своїми звичаями й обрядами, як мало котрий нарід на світі. Це знак, що наш нарід з роду прихильний до Правди, знаходить в цих святах опору в своїй неволі і надію на кращу будучність. З надії зароджується сильна віра, а віра є вже половиною перемоги над лихом.

Наш нарід терпить неволю і несправедливість, тож шукає надії на добру долю і будить в собі віру в те, що він ту долю здобуде. Христове Воскресення є знаком перемоги Правди над Неправдою, доброї долі над недоволю. Тому це свято так скріплює віру народу в його

ліпшу будучність. Коли Божий Син поконав злобу, неправду і смерть, то і наш нарід мусить поконати всі кривди і добитися Правди, бож Ісус є опікуном тої Правди і він не стерпить її поганьблення.

Тож усвідомім собі, що в своїх змаганнях до щастя народу маємо в тім знаку Воскресення велику моральну опору. Тим сміливіше виявляймо своїми вчинками, до чого стремимо, тим певніше поступаймо одною зєдиненою громадою і одною простою дорогою до ціли. І хоча прийшлосяби ще і як терпіти, то не завертаймо з дороги, будьмо все того свідомі і певні, що як Ісус воскрес, так на наших очах наша Правда воскресне!

—о—

В ЧОМУ СИЛА НАРОДУ.

А в чому сила кождої людини? В тому, що людина має здоров'я і охоту до життя і до праці, а до праці має здорове серце, ум, очі уха, руки, ноги і ціле тіло.

Як чоловік не має рук, не зможе й соломинки підняти, як сліпий, упаде, як без ніг, не піде й кроку, як нерозумний пропаде, хочби мав мав руки й ноги здорові, як має слабе серце, не зможе йому ні розуму ні нічо інше. Всі члени тіла мусять бути здорові і спільно працювати і навзаєм собі помагати, тоді людина зробить усе, що задумає.

А нарід? Нарід це велика людина.

Члени народнього тіла то різні групи людей в тому народі. Цікаво, які. Назвемо тільки найважливіші.

Серце народу — то найбільший його стан: Це українське селянство.

Розум народу це народня інтелігенція і всі свідомі люди, так селяни, робітники, як інтелігенти. Бож і інтелігенти майже всі з селянського роду.

Очі народу — це народні провідники, послі, політики, редакторі. Ними можуть бути і селяни, що ходять в селянських святах, і міщани і інші стани.

Руки народу — це всі щирі пра-

цязники, що охоче виконують свою роботу і мають на оці не лише своє добро, але й добро народу. Ними можуть бути таксамо люди з усіх верств народу.

Серце народу, селянство, живе і охоче до життя, додає сили всьому народові. Це головна сила і підстава народнього здоров'я і сили. Чим здоровіше серце, тим здоровіше ціле тіло народу.

В здоров'ю серця має опору розум, ум, народу; розум думає, як нарід має жити, щоби всяку біду побороти. Він радить і навчає, як і що робити, аби минуло лихо та аби було добре.

Це інтелігенція. Чим більше щирої інтелігенції, тим краще нарід живе. Інтелігенція є й лікарем народу.

Винаходить всякі способи на такі народні слабости, як темнота і не-свідомість

Очі народу — провідники — дивляться, куди нарід має поступати, якою дорогою йти, де є його мета. Пильнують, щоби нарід не зблудив. А як нарід упаде, як ось тепер, то розум його підіймає, а очі шукають доброї дороги, якою має йти.

Руки народу — свідомі діячі — працюють, роблять те, що радить розум, що бачуть очі і до чого змагає серце народу.

Як тіло людини, так і цілий нарід потребує корму, тілесного і душевного. Всі члени народу дбають про той корм. Душевний корм до-старчають головню: розум і руки, то є свідомі люди з інтелігенції, з селянства і з інших верств. Тим душевним кормом є добрі книжки, часописи, відчити, представлення і все те, що друкованим і живим словом освідомлює нарід, хто він і до чого має змагати. Так тілесний, як і душевний корм, як він здоровий, виходить серцю на здоров'я і силу.

Отже бачимо, що нарід можна

Погодилися за писанку.

Як Василь Кужіль оженився з Марусею, донькою Ілька Панчука, то всі в селі хвалили собі ту молоду пару і пророкували обоім щасливе життя. Та чи то одно люди пророкують?

Правда, спершу видно було, що як пророкували, так і є. Василь і Маруся жили в згоді і любилися. Тай чому би їм не любитися? Обое здорові, молоді, дужі, тай не бідні. Василь сів на вітківщині, гарна хата, три мерги городу, щось п'ять сіножати. Маруся дістала від батька шнур поля. Обое працювати. Ніби могло їм бути так зле? Праці не цуралися тай любилися тай добре було.

А як за рік прийшло мале на світ, хлопчина, то вже здавалося, що ніхто і нічо їх не розєднає. Дитина ще більше їх злучила. Не могли синком натішитися. То одно то друге бавило сина.

Та ба! Не дурно то кажуть, що злий дух завидує людям щастя. А як завидує, то й старається кинути кукіль у пшеницю, а в серце людини кидає посів гріха і зради. І

як чоловік не має себе тоді на острозі, то чорт засіє, а зло вже сходить.

Бо не знати, як то сталося і зробилося, але в саме в Різдво, вже четверте на новій господарці, як хлопцеві було 3 роки, Маруся щось покмітила. Василь чогось змінився.

Прийшов пізнім вечером, казав, що був у сусіда. Та коли жінка, як звичайно, подала вечерю й узяла сина на руки та почала розповідати Василеві, який Петрик мудрий, то Василь не відповідав, як звичайно, тільки цідив крізь зуби слово по слову, як від нехочу.

А коли Маруся пригорнулася до нього й хотіла заглянути в очі, то Василь відвернувся й сказав, що дуже сплячий. Марусю щось за серце стиснуло.

Спершу гадала, що може така хвиля надійшла, а може хорий. Але ні. Чим далі, тим було гірше. Василь все шукав собі причини піти з хати і прийти пізно. Казав, що йде до читальні, то до кооперативи, то на збори. Маруся спершу вірила, бо Василь нерозумно ходив до читальні тай між люди на розумну раду. Алеж бо раз пішла до читальні тай не

застала його там. Василь почав її оббіхувати. Це її почало слабати і вялити.

А найбільше боліло її, що Василь почав і від дитини відчувуватися. Вже не бавиться з сином, не розмовляє, а як син просить на руки, то батько збуде його словами, або й відвернеться.

Важко зачала терпіти Маруся, але таїла біль у собі, нікому ні слова про це. На що комусь говорити про свій біль? Чи в людей мало свого?

Але перед людьми нічого не затаїш. Видно, що помітили. Іде Маруся дорогою тай бачить, що люди шепчуть між собою, зиркаючи на неї милосердними поглядами. Ті погляди найбільше її дратували. Втікала до хати й топила біль у сльозах.

Так минула одна весна і Великдень, настало літо, косовиця. Якось по Івані взяв Василь рано косу тай пішов косити.

— Не носи мені — каже — полуденку, я беру собі з собою.

Пішов. А коло полудня нещастя. Щось раптом сталося Петри-кови, зачав зойкати, плакати і стогнати, посинів з болю, та не знає,

що йому. Дитина, чотири роки. Налякалася молода мати, не знає, що робити, бере дитину на руку тай біжить у луг, за річку, де Василь косить. Біжить, сама не знає, чого!

Бриде річку, підбігає на горб, дитина мов зімліла, мовчить. Маруся добігає останками сил, ось уже їх сіно, ось свіжий покій, ось коса на траві — а Василь де?

Пішла по покосі, перейшла вже чужу стежку — ах! Марусі потемніло в очах.

Край зруба сидить на зваленим дереві її Василь, та не сам. На колінах тримає і приголубляє... Маруся пізнала, кого. Таку, що її й згадати не варто. І як така запаморочила її господаря...

На силу добилися з дитиною до хати. А там лягла на постіль тай важко заслабла. Ходила коло неї мати. Василь три дні не заходив до хати. А потім прийшов, та і не глянув. Мовби вона йому ворогом була.

Та синок слава Богу виздоровів, а це й Марусю підняло. Встала і бавилася з сином і тільки в ньому бачила світ.

Та що скажете, що і дитина за-примітила нарешті, що родичі в не-

порівнати з тілом людини. З того наука: Щоби нарід дійшов до добра та щасливо жив, треба, аби всі члени його тіла були щирими в своїй роботі, щоби всі добре працювали і щоби собі посполу помагали, радили і довіряли. Тай серце тут має свої обов'язки. Бо коли захорує і не буде лічитися, як радить розум, то воно завмре.

Отже інтелігенція і всі свідомі люде повинні щиро і згідно працювати для народу, а селянство повинно радо освідомлятися і розуміти, що це виходить йому на користь. Тому повинно інтелігенції довіряти, слухати провідників, та розуміється, лише щирих, що ведуть нарід до добра. А котрі щирі, то показує свідомість.

Ще не всі наші селяни є свідомі, ще не всі прийняли собі до серця щирі поради провідників, ще багато блудить в темі і несвідомості та йде на намови фальшивих приятелів, що в дійсності є ворогами народу. Треба, щоби все селянство пішло за народним проводом, тою дорогою, яку вже від двох літ вказує і мостить також наша часопись. Нехайже те світло впаде в серці усіх несвідомих і наведе їх в це свято воскресення на одинокую добру дорогу: освітою і працею доходити до своєї цілі. А свідомих нехай скріпить, щоби ще ревніше працювали для добра українського народу. Як усі українці, молоді і старші, жінки і чоловіки, дівчата і парубки — молодці стануть свідомими, тоді воскресне їх власне добро і добро всего народу.

—О—

Свячення пасок в станіславській єпархії

Як довідуємося, станіславський єпископ відкликав свій заказ свячення пасок під церквами. Цей заказ був виданий з уваги на те, що на думку єпископа, більшість вірних займається підчас Богослуження більше пасками, як Богослуженням. Та небаром єпископ змінив свою думку і відкликав заборону.

—О—

згоді! Гляне вечером на батька і матір, що не говорять до себе й слова, тай раптом заплаче. Дитина чує. І Бог над дитиною змилювався.

Прийшов другий Великдень, бо вже один був у гніві. На силу зговорила Маруся дещо на свята. Прийшли з церкви, поставила свячене на стіл, а слюзи капають. Сіла з дитиною, а Василь став коло вікна, ані слова. Дитина в плач. Але прийшла Марусина мати.

— Христос воскрес, діти! — сказала сумно, бо знала, як живуть. — Ви далі в гніві? Не жаль вам тої бідної дитини? Василю, Василю, що з тебе зробилося? А я гадала, що моя дочка з тобою щастя знає...

Не відповів тещі.

А вона до Петрика:

— Я тобі, любя дитино, писаночку принесла, аби хоч ти мені не сумував у таке свято.

Тай дала Петрикови гарну писанку. Хлопець ахнув з дива і з утіхи, притулив писанку до грудий і до личка. Раптом якась яснадумка промайнула діточою голівкою.

Хлопець підбіг до батька, до якого вже віддавна боявся приступити, узяв батька за руку й каже:

— Тату! Не гнівайся на маму, я тобі дам писанку, не гнівайся. І ти, мамо, не гнівайся. Я вам обоім дам цю писанку, лише не гнівайтесь.

Він отворив батькову руку й поклав на його долоню свою писанку.

— О, писанка буде твоя і мамина. Але не гнівайтесь.

Василь здригнув. Дитяча мова розтопила лід у його серці. Він раптом обернувся, підняв хлопця на руки й приступивши до жінки, промовив:

— Мушу послухати дитини. То Бог говорить його устами. Маріє, прости мені?

А Марія тільки склонилася на його груди й заридала. Той плач змінив з її серця увесь біль, вона простила. Обоім стало легко, так, як колись.

А Маріина мати вибігла з хати. Вона бажала поділитися з людьми доброю новиною, що як Христос воскрес, так у хаті її дочки воскресло нині добро.

А Петрик тишився і плескав у долоні. А писанку сховали на пам'ятку...

Написав Ю. Андріїв.

ПИСАНКА „РІДНІЙ ШКОЛІ“.

Як уся „Коляда“, так і „Писанка“ повинна йти на цілі Рідної Школи. При всяких святочних okazіях, сходинах і гостинах треба пам'ятати за Рідну Школу і зробити збірку між присутними. Дохід з усіх святочних вистав повинен іти на „Рідну Школу“.

Кожний свідомий розуміє, що діти виховані в рідних школах, які утримує „Рідна Школа“, будуть колись найкращою силою народу. Жертвуймож на цілі Р. Школи, бо тим самим приготуємо ліпшу долю Народови. Зібрані жертви слати просто на адресу: Рідна Школа Львів, Ринок 10.

ВИБОРИ НА ВОЛИНІ.

Українським селянам під увагу.

Читачам „Народної Справи“ вже відомо, чому на Волині відбудуться поновні вибори і про те я писати не буду. Але писатиму про те, як українські селяни Волині мають поставитися до цих виборів та чим ці вибори важні для українського народу.

Вибори це іспит політичної зрілості і національної свідомості. На основі виборчих вислідів свої і чужі говорять: Отсе повіт свідомий, або: отсе темний. Там громадяни вмилі обстояти своє право, а там далися обманути. Ось з тих причин до виборів треба усім поставитися поважно і зробити все, щоби вибори випали для українського народу якнайкраще.

До виборів стають українські і польські листи. Польські листи („одинка“ і „трійка“) спекулюють не тільки на польські голоси. Поляків на Волині за мало, щоби вони самі вибирали своїх послів і сенаторів. А однак при сенатських виборах перед 2-ма роками польська „одинка“ вибрала на всіх 5-ох аж 4-ох сенаторів. З цього виходить, що на одинку голосували не тільки Поляки але й Українці. Завдяки тому „одинка“ перехваляється, що Волинь в більшості польська та що там Українців дуже мало.

Але хіба тепер не треба нікого перекопувати в тому, що Українці повинні голосувати тільки на українські листи. Бо після останніх виборів українські селяни мали змогу

перекопатися, що від послів з польських листів їм добра не сподіватися.

Воно булоби зовсім легко рішитися, кудю йти, якщо булаб тільки одна українська листа, як це було в 1922 році. На жаль й українських листів кілька — 8-ка, 18-ка і 22-ка, а крім того ще за неважною 19-кою агітує дехто, щоби на неї голосувати.

Це й нещастя наше, що Українці не йдуть разом одною лавою, але розбилися на ворогуючі між собою партії. Але на це немає ради. При цих виборах мусять виступати ці самі листи, що при попередніх, бо це не нові вибори а тільки повторення старих, з 1928 р.

Але й тепер вже легше визнати українським селянам в українських лигах, як перед двома роками. 8-ка і 19-ка це листи сельробів. Це партії, які багато кричать але нічого не роблять. На своєму прапорі виписали вони розєднання українського народу і вони тільки ослаблюють український народ. З сельробами українському селянству не по дорозі. Знаємо, кому вони служать.

Остається дві правдиві українські листи 18-ка і 22-ка. Перша (18) це листа Українського Національно-Демократичного Обєднання; друга (22) — це листа Укр. Соціалістів-Радикалів. Великий промах стався, що ті дві листи при попередніх виборах не получилися в одну. Не пережилиб ми були того сорому, що з Волині вийшло більше послів-Поляків, як Українців. Але пропало і згадувати про це тепер нічого не допоможе. А мусять ці листи йти окремо й тепер при поновних виборах. На кого проте голосувати?

Ні один голос українського виборця не сміє власти на иншу листу, як 18-ну або 22-ку. Бо це одинокі українські національні листи.

А на котру з тих двох?

При останніх виборах вибрано з листів ч. 18. в Галичині 21 послів, з 22-ки вийшло всього 6 послів. Отже українські селяне Галичини заявили у великій більшості за 18-кою. Це й повинно бути дороговказом для селян Волині.

Головне, щоби усі виборці пішли до виборів, щоби виявили свою волю. Головно, щоби своїми голосами не вибрали вони явних або скритих ворогів українського народу.

В дні 18. травня виборці з повіту Луцького, Рівенського і Костопільського — підіть до виборів і виберіть послів до сойму.

В дні 25-го травня виборці з цілої Волині — підіть масою до виборів, щоби вибрати сенаторів.

В ті дні на вас, селяни Волині, звернені будуть очі цілого українського народу.

Д. Паліє

посол Укр. Нац.-Дем. Обєднання.



Іван Сорокати́й приніс святити свою паску в Шпакові. Він стоїть по середині, а коло нього Матій і Матієва родина. (Читайте про це стор. 12.)

„Одинка“ не буде брати участі в виборах на Волині?

Є майже певна чутка, що польська листа 1-ка не буде брати участі при поновних виборах до сойму 18. травня в округах Луцьк—Рівне—Костопіль ані при виборах до сенату в волинським воевідстві 25. травня. За причину того подають, що польські кандидати з „одинки“ не мають надії зискати тепер мандату. Як так буде, то відпалаби одна польська листа, яка хитрими способами наклонювала несвідомих українців голосувати на неї. Тим-більше повинні зєднатися всі українці на Волині не слухаючи намов також інших ворожих народови партій, віддати всі голоси на українські національні листи.

—О—

Із д-ра Річинського знято клятву.

Синод Православної Церкви в Польщі ухвалив зняти клятву з визначного і дуже заслуженого українського діяча на Волині, Д-ра Річинського, лікаря в Володимирі Волинським. В тій ухвалі зазначено, що клятву здимається задля удержання єдності і упорядкування співжиття вірних православної церкви, яка тепер, переживає важкі хвилини. — До того, вповні слушного, погляду Православного Синоду можемо додати тільки те, що правду кажучи, внутрішню єдність і любов в лоні православної церкви, нарушили тільки москалі, які ще і тепер мають провід в православній церкві, і то нарушили зовсім безосновно, бо наклали клятву на д-ра Річинського тільки за те, що він домагався від церковної верхності справедливого відношення до вірних — українців і їх потреб.

—О—

Усяких порад уділяємо тільки тим, хто ним передплатникам

НОВИНКИ.

Календар на два тижні.

КВІТЕНЬ 20—30.

20. Неділя. Воскресення Христове, Георгія еп.
21. Понеділок. Світлий Понеділок, Іродіона.
22. Вівторок. Світлий Вівторок, Евпсихія мч.
23. Середа. Терентія і тов. мч.
24. Четвер. Антипи свмч.
25. Пятниця. Василя прп. (Василія, Ярослава).
26. Субота. Артемона свмч.

27. Неділя Томина, Мартина.
28. Понеділок. Аристар., Пуда і проч.
29. Вівторок. Агафії, Хіонії, Ірини (Агафії).
30. Середа. Симеона прп.

Травень 1-3.

1. Четвер. Івана Декапол. прп.
2. Пятниця. Івана прп.
3. Субота. Теодора прп.

— Увага: Свята в скобках (—) є тільки православні, інші свята спільні українцям греко-католикам і православним.

Зміни місяця:

Нів 28 квітня о год. 9½.
Повня 12 травня о год. 7½.

Календар віщує, що друга половина квітня і початок травня будуть доволі студені.

Як нарід приповідас:

— На Великдень Христос Воскрес, коби так усе добро воскресло.

— Рання сівба хоч не вродить, та з хліба не зводить.

Історичні спогади в квітні.

— 19. квітня 1917 р. Всеукраїнський Конгрес у Києві визнав Укра-

їнську Центральну Раду найвищою владою України. 25. квітня 1622 р. вмер в Києві славний гетьман Петро Конашевич Сагайдачний, ранений в бою з Турками під Хотиним.

— Гарний примір других громад наслідую і Скварява нова пов. Жовква. Місцева громадська рада ухвалила при укладанні бюджету квоту 100 зол. на „Рідну Школу“.

— Нема села без болота. Між свідомими членами оркестри при читальні Просвіти в Романівці пов. Тереховля, найшлися на жалі три паршиві овечки. Ці три „музиканти“ напали вечером 21.3. на місцевого господаря Андрія Музику і так його побили, що він помер. Коли вже скінчаться такі сумні і страшні випадки по наших селах?

— За убийство жінки 15 літ тюрми дістав бувший майор Рильські вироком Трибуналу в Перемишлі. Про цю справу згадували ми вже в одному з попередніх чисел. Як виказала розправа перед Трибуналом, той майор мав за собою дуже буйну минулину. В часі польсько-більшовицької війни в 1920 р. страшенно знущався над невинними цивільними людьми на Поліссі, де він урядовав. Своїм жертвам, особливо жінкам, ломав пальці, вибивав зуби і т. і. По війні прийшов до дому з десятьма возами награбленої добычі. Аж як убив свою жінку, дідичку села Петричі коло Золочева, спіткнулася йому нога. По виказанню перед Трибуналом його вини засуджено його на кару смерті через повешення, на утрату степеня майора (деградацію) утрату усіх військових відзначень і покриття частини коштів. Кару смерті замінено йому на основі амністії на 15 літ тюрми.

— Небасний пташок. Оноді зайшов в хату господаря Василя Хома в с. Холівичі к. Красчина повіту Перемишль незнаний панок високого росту, худощавий біля 30 літ (зав-

ажено в кишені у нього бровнінг), який гонорив лише по польськи, подаючи себе за купця панського ліса, жадаючи, щоби його накормити та відвезти до Перемишля, за що добре заплатить. Господар, не питаючи про докладнішу згоду, подбав про все, щоби „пану“ в їді догодити, та вигідно на місце фірою завезти. Господар аж тоді догадався, що є жертвою обману, коли цей панок опустив в Перемишль його підводу і казав чекати свого повороту з міста, звідки від обіду до пізнього вечера не вернув. З незнайомими осторожно!

— „Файні“ пани. Недавно арештовано в Золочеві секретаря скарбово уряду Ізака Штайнбреха і його заступника Леона Блянка за те, що вони допустилися величезних надужит при стемпльовуванні ріжних паперів. Вони устроїлися так хитро, що відклеювали від контрактів старі зужитковані стемплі і наліплювали їх знова на другі контракти. Гроші за стемплі пропадали розуміється в їх кишенях.

— Злочини. В Копаню коло Золочева арештовано трьох осібників запідозрених у тім, що вони стріляли оноді вночі у вікна Вархавпілья і смертельно його поранили.

— Петро Ковальчук з Касперовець пов. Заліщики задусив свою жінку під час сну, а тіло запхав в мішок і кинув в ріку Серет. Як причину того страшного морду подав, що не міг із жінкою жити, бо вона з ним вічно сварилася. Вбийника перевезено до судової в'язниці. — Другий такий „любитель“ жінки найшовся в Дуніні пов. Заліщики. Це є якийсь Бучковські, що з жінкою вже 4 роки свариться, а оноді хотів з нею скінчити і вистрілив до жінки з притятого кріса. Куля на щастя хибала. Скінчилося лише на перестрасі жінки і арештованню завзятого стрільця.

— Отрашні наслідки захланності на землю. В селі Божемець повіт Дубно на Волині зарубала одна дівчина свою сестру сокирою, аби тільки заволодіти її часткою землі. Порубане на куски тіло сховала злочинниця в пивниці. Та справа

якось викрилася і злочинницю арештовано. Треба знати, що село Божемець, де трафився той страшний злочин, є від давна осідком шкідливої агітації тих партій, що заперечують віру в Бога і всі свят людські почування. Таким людям що їх слухають, не важко вже допуститися злочину.

— Червоний когут. В Звіринці коло Турки над Стриєм згорів тартак фірми Вайнгартен і спілка Шкода виносить 20 тисяч доларів. Той тартак був від кількох місяців предметом судового процесу, його власники побанкрутували, отже, як дехто догадується, нещасному тартакови не лишилося нічого інше, як хіба згоріти. — В Надвірній згорів магазин відливарні заліза фірми „Карпати“ і з ріжними матеріялами. Шкода виносить 70 тисяч зол. — В Жовнівці, пов. Бережани згорів оноді 5-морговий дубовий ліс — молодник. Огонь спричинила іскра з комина льокомотиви, що туди перїздила. Ліс був власністю графа Якова Потоцького. — В Пісках, волковиського повіту на Волині згоріло оноді 31 господарств на загальну шкоду около пів мільона золотих. Під час пожежі згоріла ціла жидівська родина в числі 6 душ.

— Пожежа на „Тарґах“ у Львові. Вночі на 10. IV. згорів у Львові на виставовій площі „Східних Торґів“ оказовий нафтовий шиб, власність польської фірми „Галиція“. Шиб був цілий деревляний напущений оливою і іншими смарами, тому то й горів, як свічка. Дехто підозріває, що огонь підложено навмисне.

— То вже таки на правду не гарно. Бо якже то виглядає, як наприклад поліція в Бережанах донесла до прокуратури, що пан Ян Рембіш, урядник магістрату, украв тисячу золотих на шкоду того магістрату? І тепер люде не знають, як і що: ніби пан і таки вкрав; якжеж титулувати такого пана? Простого чоловіка зараз би назвали „злодієм“.

— Бандити й злодії гуляють. В громаді Криниця на Волині якісь злодії обікрали господаря Василя Дубину, С. Сенишина і Н. Муляра

Анатоль Курдидик
(„Листопад“)

„І друг друга обіймемо“...

Страшна Субота добігала до кінця. Сонце замайнулося сховати своє ясне животворне обличчя за обрій, кинуло золотими промінчиками на село тай застигло на хвилину на небосхилі...

Хатки вибілені, подвіря заметені, на деревах перші листочки — а майдан біля церкви — мов зелений килим...

А на полі жито, пшениця — уже парістки пустилися, а над полем останні жайворонки дзвонили під хмарию...

І сонце облило усе мідяно-червоним саявом, зирнуло в кождо шибку, отак мов казало:

— До завтра, добрі люди!...

І скрізь, в кождій хаті, куди воно скочило, було весело. Господині допикають та доварюють, на столі паска велика, баби, сир, масло, крашанки граються кольорами — а дівчата чепуряться до Божого гробу йти.

Парубки вдягають Лугові й Сокильські однострої — вони ж цілу

ніч будуть вартувати в церкві, старша сестра молодших прибирає, вимиває, батько збирається.

Тож Великдень завтра! Тож рокове Свято!

І сонце перебігло по всіх подвірях, всюди всміхнулося — та як скочило на кінець села, сипнуло промінчиками в віконця Семена Якимчука та Степана Чепельського тай мов нахмурило чоло...

В Семена Якимчука ані паски ані крашанок. Правда, подвіря підметене і хата підбілена — але чому нема нічого на столі?

А в Чепельського ні на столі нічого, ні на подвірю не впорядковано, ні хата не побілена. Чому ж то?

... А Якимчук і Чепельський були добрими сусідами колись. Парібукували разом, разом поженилися, хата в хату жили а їх діти через перелаз — тай бігли: сі до тих, а ті до сих. І Семен і Степан газдували, до читальні ходили, до „Січ“ належали, — були господарями, що всі люде хвалили.

Та прийшла війна. Три сини Чепельського пішли до війська і всі три загинули. Жінка вмерла на тиф і Чепельський остався як палець.

В Якимчука давно до війни померла була жінка, остала старша



...І два сусіди заклали в братніх обіймах...

дочка й син. Дочка віддалася на друге село. Старий Семен тішився трома внуками, а син згинув під Львовом. І він теж жив самотно, як пустельник, — хіба що дочка або внуки забігнуть.

Господарили оба, але як війна скінчилася, Чепельський ні з тогді з цього змінився. Перестав ходити до читальні, далі забув за церкву і зробився, Бог — зна чим... Не добрими дорогами пішов. Сам збаламутився і других почав баламутити. Забув, хто він і що.

А Якимчука хоч вдарила війна,

хоч сина вбито і по таборах три роки шлявся і в тюрмі сидів — то старий був, як дуб. Посивів, зігнувся — але очі вогниками сипали. І всі люде дивувалися: старий Семен і в читальні і в кооперативі і в Соколі начальником був.

— Нема часу опускати руки — каже було до сусідів. — Світ йде — а ми що? Будемо знову задніх пастити і за наймитів нас будуть вважати?

І от тепер — як сонце вскочило в його хату — він вичистив сокильський однострій, повісив над дверима і причіпав перо до шапки. Тож він завтра при обході своїх соколят поведе!

А Степан внував голову в долоні тай сидів край скрині — а на серці камінь якийсь...

Сонце глигнуло ще раз тай почало ховатися за круговид. За ліса почали сумерки на село йти...

... В церкві, серед квітів та свіч лежав Син Божий, що на світ правду приніс. Два Соколи стояли струнко, на „позір“. Почесна варта.

А ранком, тільки небо стало крайчиком яснiti, — Семен уже під церквою. Позбирав Соколів, показує, навчає в останнє — мов відмолод старий.

ського. Коти Мулярський, пробу-джений гамором, вискочив з хати, бандити стрілили до него кілька разів і повтікали з добою. Стріли на щастя хилили. Бандити досі не-викриті.

— Велика крадіж векслів. В Кре-дитовім Банку в Бродах пропало 486 штук векслів на великі суми. Усі ті вексли є платні в Коопера-тивнім Дисконтівім Банку в Бро-дах. Виказ вкрадених векслів є в воевідських слідчих урядах.

— Запам'ятаймо собі. Книгарня і склад шкільних приборів фірми Арон Шнейдшер в Самборі не хо-тіла купити 100 українських свя-точних карток до розпродажі. Час би вже Самборови подбати про свою українську книгарню і склад паперу, а оминати чужі і явно во-рожі нашому народови фірми!

— Славна музикальна українка, Любка Колесса, грала минулої не-ділі на концерті в Букарешті в Ру-мунії. Публика прийняла її виступ з величезним одушевленням. Усі румунські газети в Букарешті пи-шуть, що „українська піаністка Ко-лессівна, це одна з найкращих пі-аністок у світі“. (Піаніст — це му-зик, що гарно грає на фортеп'яні).

— Пожертви на добрі цілі. В Кречковій пов. Перемишль зложили гості з нагоди хрестин у господа-ря М. Олеша квоту 4 зол. на „Рід-ну Школу“.

— Подяка. Андрей Малицький в Скваряві новій пов. Жовква, що погорів від грому 25.7. 1929 р., складає ширю подяку кооперативі „Добробут“ в Вислобоках повіт-Львів за уділену йому підмогу в квоті 50 зол. Нехай Бог благосло-вить працю і змагання тих чесних громадян, що в біді людям пома-гають.

— Посмертні згадки. Іван Шаф-ран, б.поручник VI.Равської Бригади У. Г. А. родом з Грабівця ярослав-ського повіту, помер у захисті для Українських Інвалідів в Винниках. Покійний був взірцем вояка і гро-мадянина. Усі свої сили, молодість і здоров'я віддав він своєму наро-дови. — Петро Юрій, муж довіря

А Чепельський цілу ніч неспав, згадував щось і кляв. Ходив по ха-ті, бився до стін, як звір у клітці і плював. Щось, мов мушка, жибо-ніло йому біля вух, нагадувало дав-нину, казало йти до церкви, між люди, бути веселим, як вони, віри-ти в правду — але Степан сам се-бе впевняв: „Як? Адже Бога нема, правди нема, нічого нема“... І так йо-го ранок застав.

І як вдарив великий дзвін, як його серце загуло піснею про те, що Бог Правди невірний і вос-крес, хоч фарисей сміявся, і як малі дзвоники втіхою заклекотали — Се-мен крикнув „Позір“! двайцять три хлопці стукнули враз зап'ятками, витягнулися в мур, а з церкви став виходити народ з піснею та хоруг-вами.

— Христос воскрес! — рвало сотні грудей!..

І Семена вхопило щось за серце, він зирнув на своїх Соколів — тай мов молоді літа нагадував. Мов не вони, але він стоїть у ряді, а побіч него Петро Заставний, Гриць Жов-нір, Тимко Зарубний. Вони всі отут на процесії, деякі вже на цвинтарі і тільки Чепельського нема...

І Семен мимоволі глянув в бік хати Чепельського, а жаль йому серце кліщами вхопив...

Організуймо Луги і Соколи.



Наша сільська молодіж часто попадає на злу дорогу через те, що час вільний від роботи не вміє провести корисно і гарно, але пія-чить або бешкетує. Тому треба всюди пропагувати, щоби молодіж, хлопці й дівчата вступали до товариств Лугів і Соколів. Це рухан-ково-пожарничі товариства, в яких молодіж проводить вільний час на вправах і читанню корисних книжок, улаштовує тверезі забави або займається іншими культурно-освітніми справами та в потребі ратує людське майно від огню, повені і інших нещасть. Таким чи-ном молодіж і сама образується й набирає розуму і народови при-носить користь та заохочує всіх до прикладного й тверезого життя. На цім образку бачимо членів Лугу в Зубкові пов. Сокаль. Луго-вики й Луговички, гарна молодь, аж приємно глянути.

„Нар. Справи“, довголітний голова читальні „Просвіти“ і ревний на-родний робітник помер в Садках, пов. Заліщики по важкій недужі якої набивався в українській армії. Його смерть є дуже болючою втра-тою для села. — Василь Комар-ницький член „Сокола“ в Носові, пов. Бучач помер 1.IV. 1930. Це вже другий випадок передчасної смерті найліпших одиниць в Носо-ві, бо 12.VII. 1929 р. померла там Юлія Довжинська, дуже свідомо і діяльна провідниця жіночої молоді в селі. Обоєм помершим в весні життя устроїли громадяни і това-

риші праці величаві похорони. — Михайло Кузів свідомий громадя-нин і сталий переплатник „Нар. Справи“ помер в Бубнищі п. Болє-хів по довгій важкій недужі. Оси-ротив молоду жінку. — Честь пам'яті Покійників!

— Самогубство. В Салашці коло Боратина застрівився 2.IV. молодий парубок Іван Кирик. Причиною са-могубства були, як нам пишуть, якісь родинні спори. Ми одначе га-даємо, що найбільшою причиною таких сумних випадків є брак усвідомлення і опіки над молоддю, а також безвір'я і зіпсуття, що в за-

двіря, на якому вже з десять літ не був. І в сні. В хату:

— Степане!

А Степан підняв нерішуче голо-ву, підняв засльознені очі, але побачив розтворені руки і здужав тіль-ки викрикнути!

— Семене!.. Побратиме!..

І два сусіди заклали в братніх обіймах.

Дочка і внуки знетерпеливилися вже на подвір'ї, коли це з сусідньо-вої хати вийшов Семен і Степан. Обнялися, як за давних часів, поці-лували, а дочка тільки очі витріщила...

Але Семен кликнув:

— Ганно! А йди приладь яйце бо ми сьогодні гостя матимемо, як ніколи.

І пішли дорогою, а Степан спо-відався:

— Я був безвірок, брате. Я від-рікся всего рідного свого, Народу і віри. Але я все направию. Все. Яж ще не старий!

— Направиш! — докинув Семен.

— А все то дзвони Великодні... — шептав Степан, мов до себе...

А дзвони дзвонили, тішилися, мов знали, що згублений віднай-шовся. Що одного блудного сина менше на українській землі.

грозливий спосіб шириться по дея-ких селах. Тому повинні ми усі присвячувати більше уваги доброму вихованню нашої молоді.

— У наших сусідів. В Маримон-ті коло Варшави застрівив якийсь Турчинський свого швагра Стахера за те, що той викинув його з меш-кання. Убийник зголосився сам до слідчого уряду. — В кольонії Єзю-но коло Стоянова молода дівчина Анна Мірка підпалає —стодолу свого батька за те, що він не хо-тів їй купити новомодної сукні. Стодола враз з 6 фірами соломи і молотильною спопеліла, шкода вино-ситься коло 2000 зол. Ото потіха батькови.

— Польський плутоновий шпіоном. Недавно арештувала поліція плу-тонового (десятника) 54 пп. з Тер-нополя, Юзефа Цвіклу за те, що він займався шпіонажем.

— Не чоловік, а гидь. Сторож жидівського кладбища в Жирардові викопував свіжо похоронених тру-пів, стягав з них посмертні сороч-ки й продавав у місті. Таких сороч-чок продав 37. Коли це все вияви-лося, то люди, які мали на собі ті сорочки, поздирали їх з себе і мало що не подурли з страху і обри-дження. Той сторож називається Ігнац Дудзінський, має жінку й діти. Обурені жиди хотіли збурити дім Дудзінського і його вбити, але по-ліція не допустила до того й ареш-тувала Дудзінського. Рабін казав обезчещений цвинтар замкнути.

— Страшна буря шаліла минуло-го тижня на французькій побереж-у Атлантійського океану. Морська плавба дуже утруднена, декілька рибачьких суден затонуло.

— Українське Протиялькогольне Т-во „Відродження“ взиває україн-ський нарід святкувати торжествен-не свято Великдень без алькоголь-них напитків. Гроші, які малиби піти на напитки, дати на „Рідну Школу“.

— Найрозумніші і найбагатші люди світу — противники алькоголю. До американського сенату, де те-пер ведуться наради, чи алькоголь-ні напитки мають бути й далі за-казані, чи може требаби той заказ скасувати, надіслали Генрик Форд, найбагатший чоловік на світі, і То-мас Едисон великий учений, писем-ні заяви, що вони оба не пють алькоголю, що алькоголь є дуже шкідливий для тіла й духа людини і що заказ алькогольних напоїв при-носить американському народови тільки добро.

— Сиромний владика. Недавно помер у Білгороді (в Сербії) голо-ва сербської православної церкви, патріарх Димитрій. У своїм теста-менті приказав він себе поховати в звичайній деревляній труні без ні-яких парад і розголосу на цвинтарі під Білгородом, а на могилі покла-сти камінь з коротким написом. Померший владика був сином се-лянина із Пожаревацу в Старій Сербії, скінчив університет у Па-рижі і був одним з найбільш осві-чених сербів. Написав кілька кни-жок великої наукової вартості.

— Вірний циган. 104 літний ци-ган в Добрині (на Помор'ї) дові-дався, що в шпиталі вмерла його 97 літня жінка, і так перенявся цю новиною, що згинув на удар серця. Цигани похоронили вірну пару дуже величаво.

РІЛЬНИКИ!

Використаєте Ваші ґрунти найкраще, коли будете засівати

Пашні рослини для молочних

коров люцерну, кінський зуб на зелену пашу пашні

бураки насіння Ваших кооперативах

в повітовім Союзі кооператив

Основа годівлі

— Великі сніги і морози навістили тепер північну Росію. Більша частина залізниць засипана снігами і рух на них здержаний.

— Що край то обичай. Король Афганістану засудив 11 прихильників попереднього еміра Бачі на кару смерті через розстріляння гарматами. Усіх 11 нещасних засуджених зараз же після виголошення того „вироку“ привязали до гарматних дул і з цих гармат вистрілили. Розуміється, що по вистрілах і сліду не стало по тих нещасних засуджених.

— Чоловік до смерті вчиться, сказав собі пан Едвард Клепацький і в 81-ому році життя присів твердо до книжки, „викував“ на пам'ять, що треба було, і ось недавно здав у варшавський політехнічний іспит на присяжного землеміра (геометра). Пильний старець здав іспит з відзначенням і здобув собі загальне признание і похвалу.

— Хтось зав'язався на самоходи. На дорозі Гонткі—Корнік в Познанщині розтягає хтось дрогоїт поперек дороги, так, щоби їдучі самоходи переверталися а люди гинули. На властителей самоходів упав страх і тепер вечорами бояться їздити тою дорогою. Виновників ще не зловлено. — На дорозі з Кракова до Закопаного траплялися також такі випадки, тому на громади, де це траплялося понаклада-

но кари. — Правда, що самоходи і автобуси дуже дошкулюють людям по селах і з вини шоферів спричинюють багато нещастя, але не треба боротися з ними тим способом, тільки злочинних шоферів подавати до суду. На це треба все запам'ятати число самоходу або автобусу, який за скоро їде або когось переїде. Ті числа уміщені ззаду. Так само як їдете автобусом, пригляньте спершу, чи шофер не паний. Як паний, то не їдьте і перестережіть других.

— Напад на пошту. В Іновроцлаві (в західній Польщі) напали три замасковані нападники на поштовий уряд, зв'язали присутніх урядників і заткали їм уста, зрабували 83 тисячі золотих і втікли.

НОВІ КНИЖКИ:

— „Процес за православні церкви“ — це книга про справу православних церков на Волині і Холмщині, за які небаром має відбутися процес. В тій книзі зібрані всі документи і матеріали та обчислення в тій справі. Книжка коштує 3 зол. Замовляти можна на адресу: В. Косоніцький, Секретаріат Українського Клубу, Варшава, Сойм.

„Свято Матері“, сценічний образ в 2 діях. Написала Марія К. Барилкова. Вийшло накладом Вид. „Світ Дитини“ у Львові, ул. Зіморича 3. Ціна 60 гр.

Смерть визначного українського діяча.

Цими днями помер у Відні перебуваючий там від недавня на ліценцію голова української соціалістично-радикальної партії і соймового соц.-радикального клубу, поет Др. Лев Бачинський. Покійний був одним з найкращих українських організаторів і політиків.

Як політик визначався Покійний тим, що в усіх справах, важких для загалу народу, поступав, як український патріот, а не як вузько-партійний діяч. Тому його передчасна смерть є для усього українського народу важкою втратою. Для спрощення тіла Покійного на рідну землю зав'язався в Станиславові, а він був адвокатом, окремий комітет із визначних українських громадян. Честь пам'яті Чільного Громадянина!

—о—

Військова бранка.

Польське міністерство військових справ видало розпорядок, що цього року відбудеться військова бранка мушкетерів уроджених в 1909 році. Бранка відбудеться в часі від 1. травня до 30. червня 1930. До бранки мають ставитися і ті, котрі при минулорічній бранці дістали категорію „Б“ (тимчасово нездібні до військової служби).

Лист із холмщини.

На Холмщині нашій ясна зірка засвітила, бо до нас селян українських „Народня Справа“ загощила.

Загощила „Народня Справа“ в наше село Мігкое, та вже починає утікати з села наше горе смутное. Утікає, уникає наша сільська сліпота, ой дай Боже, щоб втікла на віки, наша давня біднота. Тож, панове редактори з дороги не вступайте, та через „Народню Справу“ український нарід в одну семью єдняйте. Зато Вам буде вічна слава, за те Вам буде щира честь, нехай знають вороженьки, що і в нас іще сила і згода єсть.

Передплатник С. Шаворський
з села Мігкое пов. Грубешів.

Просимо тих мужів довіря, що отримали до продажу портрети Шевченка і Франка та молитвеники, по змозі якнайскорше надсилати готівку з розпродажі, та подавати даліше запотребування.

Будьте щирими до своїх сусідів, родичів, знайомих і товаришів—та порадьте їм, аби й собі передплачували „Народню Справу“. Як пізнають сю газету, то будуть Вам вдячні.

О. Др. Й. Застирець

Славні Великодні у сербів

Серби мали вже від 800 року свою державу (подібно, як і ми — українці), і були свободними через п'ятсот п'ятдесят літ. В кінці 14. століття розбили сербів турки на Косовім полі і там згинув сербський цар Лазар. Сербі попали в страшну турецьку неволю. Навіть дзвонити по церквах заборонили турки.

Так терпіли серби майже п'ятсот літ. Аж знайшлися між ними свідомі люди, що пірвалися до бою за свободу. Такі почини боротьби і побіди бували в сербів звичайно під Великодень, тому тепер на часі про них коротко сказати.

В 1805 році, в цвітну неділю в місті Такові вийшов зза вітваря сербський владика і сказав вірним: „Ви хочете, щоби я вам лозу посвятив? Вам, котрих турки звуть собаками і гноблять ваш нарід і віру? Ні! — я вам мечі посвячу замість лози!... Надходить Великдень... Ви в нечолі будете їсти паску тоді, як Христос з мертвих возстав?! Ви обрайте собі вождя!“. Кажучи це, пішов за вітвар і виняв зі сховку старинну хоругву, яку переховували в тайні від чотирьох літ з побоєвища на Косовім Полі. Сербі, побачивши свою фану, кликнули до одного Юрка Чорного:

„Бери прапор і веди нас на ворога! Тоді владика посвятив зброю і поблагословив Юрка Чорного, котрого турки прозвали потім Кара Джорджом.

Юрко Чорний був скромним чоловіком, випасав і торгував безрогами та був якийсь час капіталом в австрійському війську. Він назначив своїм воеводою Милоша Обреновича, що також був пастирем і годівцем безрог. Він скликав раз сербських парубків і розпочав в великодній четвер повстання. Повстанці були так щасливі і несподівано, що вже в суботу вечором прогнали турків з кількох повітів, а на Великдень, як заспівали „Христос Воскрес“, то нарід був уже свободний.

Правда, сила Туреччини була велика і тим одним повстанням не скінчилося. По Юркови організує за кільканайцять літ його воевода Милош Обренович знова вже ліпше зорганізоване повстання, турки мусіли узнати його князем рудницьким з правом носити зброю і збирати податок для Туреччини.

Велике повстання вибухло знова під Великдень 1817 р. Зібралось тоді старше духовенство і кільканайцять світських сербів на „скупщину“, цебто малий сойм, і оголосили Милоша сербським князем з правом наслідства. Турки не могли згнобити того повстання, яке щораз більшало, і признали Милоша „князем сербів Билгородського пашаліка“, але ще в залежності від султана. В р. 1830 турки боялися,

що серби з греками злучаться проти них, тому узчали скупщину, позовили всюди дзвонити по церквах, які ще остали, і облекшили податок. За чотири роки додали турки сербам ще шість округів. Повну незалежність отримали серби аж 1878 р. В 1882 р. коло Великодня скупщина оголосила Сербію королівством.

Коли 1903 р. сербські патріоти, по Великодни, в травні, вбили негідну свою королеву Драгу і короля Олександра Обреновича, тоді покликвали одноголосно на свого короля потомка Юрія Чорного, старенького Петра Карагеорґевича, який брав участь в усіх повстаннях проти турків. Він загадав велике діло: зеднати всіх сербів, які жили ще в Болгарії, Греції, в Туреччині, в Австрії і Угорщині і створити Велику Сербію. Коло Великодня 1912 р. черногорський князь Нікіта приїхав над турецьку границю, перехрестив гармату і перший вистрілив на турків. Знова серби побідили турків і дістали 32 тисячі кілометрів простору, а всіх сербів було вже в державі півтора мільйонів (половина того, що українців в Галичині).

Коли один серб убив австрійського наслідника престоло в Сараєві 1914 р. за те, що він грозив Сербії, тоді почалася світова війна. Німці і австрійці здобули сербський край, вішали сербів по дорогах і селах. Та серби зі своїм 70-літнім королем Петром боролися, як лви. Коли вороги заляли всю

Сербію і навіть декотрі сербські міністри відібрали собі життя з жалю, що їх батьківщину заняли вороги, тоді Петро не падав на дусі, заохочував до дальшої боротьби і молився за Велику Сербію, хочай вигнали його вороги поза границі. У Відні виставили на посміховище трон сербського короля і видали посмертну картку, що Сербія вже „по довгих тяжких болях сконала“. Та сталося інакше. Розлетілася Австрія, Німеччина прогнала війну. Сербі вернули до своєї вітчизни і одержали Боснію, Герцоговину, Хорвацію і Угорський Банат. Коло Великодня, по війні, пішов Петро до монастиря молитися Богу за Велику Сербію, а королем став його син Олександр. Незадовго в глибокій старості помер король Петро, той сербський герой. Нарід зібрався і проголосив вочисто великі заслуги Петра Карагеорґевича, нащадка славного повстанця Юрія Чорного, і надав йому історичну, найбільше почесну назву Петро Перший Великий, що зеднав усіх сербів в єдину Велику Сербію.

Кому з вас не подобається Юрій або Петро Карагеорґевичі і той геройський нарід сербів, що вже тепер не з тугою, але в радості і в веселості співає і нині на Великодень „Христос воскрес!“. За кроваві Великодні має нині сербський нарід радісний Великдень.

ЩО В СВІТІ ЧУВАТИ?

Вісти з України за Збручем В Харкові

добігає політичний процес проти 45 українських діячів до кінця. Вже переслухали всіх обвинувачених і тепер промовляють більшовицькі прокуратори. Один з них томагається для 21 обвинувачених **кари смерти**.

Більшовицькі газети випишують проти обвинувачених страшні статті й домагаються для всіх кари смерти. Прокуратор Любченко сказав, що на лави обжалуваних не сидять ще всі українці, що хотіли повалити більшовицьку владу. Богато ще є їх за границями, на еміграції. Але і їх — грозив прокуратор — досягне колись рука більшовицької влади. Тоді хтось з більшовиків, присутних на салі суду, крикнув: „Зробимо з ними так, як з Кутеповим!“

По промовах прокураторів будуть говорити адвокати, оборонці підсудних, а потім видадуть присуд.

По деяких більших містах на Україні скріпили більшовики залогу, бо побоюються заворушень. Свідомі українці дуже обурені цим процесом. Навіть деякі українські комуністи видали відозви, в яких протестують проти нищення цвіту української інтелігенції і виразно пишуть, що Україна є під владою Москви і не має свободи.

В різних місцевостях України появились повстанці. Вони сидять в лісах і роблять напади на більшовицькі відділи, які заходять до сіл. До повстанців пристає багато селян, яких скривдила влада тою колективізацією. Бої повстанців з більшовиками були недавно коло Тирасполя над Дністром.

В Росії

дальше триває незгода між теперішнім верховодом Сталіном і другими комуністичними головами. Крайні комуністи злі на Сталіна, що він трохи злагіднив ту колективізацію і сам тепер написав в одній газеті, що сталася помилка, бо та насильна колективізація дуже обрушила населення.

Задумують скинути Сталіна, а на його місце дати когось іншого, ще крайнішого комуніста. Пишуть, що навіть був **замах на Сталіна**. Один вартовий стрілив у Сталіна, але тільки ранив його, і тоді сам застрівся.

Є чутки, що Сталін вже **порозумівся з Троцьким**, якого сам тому рік вигнав з Росії. Сталін хоче запросити Троцького назад до Москви (він тепер у Туреччині), щоби йому поміг боротися з противниками.

Французькі газети пишуть, що генерала Кутепова поміг більшовикам вивести з Парижа таки **більшовицький посол у Парижі** Довгалецький.

20 урядників більшовицького конзуляту і посольства в Лондоні, яких більшовицький уряд закликав до Москви, **збоялися їхати туди і не поїхали**. Так само більшовицький посол в Штотгольмі (в Швеції) **Димитрієвський** покинув своє посольство і сказав, що дальше не хоче служити більшовицькому уряду.

Деякі московсько-більшовицькі генерали заявили в своїх наказах, що в війську треба збільшувати лад і дисципліну, бо **можлива недалека війна**.

Про війну пишуть і балакають

тепер також інші політики. Деякі твердять, що такі заносяться на війну, бо держави зброяться і деякі щораз більше ненавидять себе. **Французи бояться війни** і тому остерігають світ, пишучи, що причина війни може вийти з трохжерел: з Італії, з Росії і з Німеччини. Франція підозріває, що **Італія** зазіхає на чужі землі, бо італійці дуже множаться і браку їм простору.

Росія — то є більшовики — мають намір напасти на Румунію, щоби взяти Бесарабію, а якби в обороні Румунії стала яка держава, то зачнеться добра війна. А **Німеччина** (на думку Франції) схоче певно зчини своїх східних

границь, отже й тут можлива зачіпка.

В Естонії

вбив хтось естонського генерала, начальника залоги в столиці Ревалі. Підозрівають, що це зробили більшовицькі висланці.

В Німеччині

обходять тепер націоналісти 65-літню річницю уродин генерала Людендорфа, що є власне сторонником націоналістів. З тої нагоди в деяких німецьких газетах появились статті **проти Гінденбурга** і взагалі проти того, щоби Німеччина давала відшкодовання Франції.

В Індії

іде дальше **боротьба Індусів з англійцями** і з безкровної **перемінюється в кроваву**. Англійці арештували й позасуджували на кару в'язниці сотки свідомих індусів, між ними й двох синів індуського провідника Ганді. Через те дійшло до заострення боротьби. Є



Ми часто пишемо, як індуси змагаються до свободи й борються всякими способами з англійцями. На приказ свого розумного провідника Ганді індуські зазізничники проголосили 8. квітня страйк. Та що на залізницях є також багато англійської служби, то деякі поїзди ходили. Щоби до того не допустити і здержати рух індуси лягали перед надїжджаючими поїздами на шини, так, що поїзд міг піти, тільки по їх трупах, а цього все таки англійці не зробилиби. Тут бачимо, як кільканайцять індусів лежать перед двірцем на шини, щоби здержати надїжджаючий поїзд.

Всім нашим довжникам,

що мимо упімнень залягають і зволікають з передплатою, жичимо також щасливих свят, та рівночасно пригадуємо, щоби в найкоротшому часі вирівнали залеглу передплату. Хто до кінця 1. травня (мая) не вирівнає довгу, тому з тим днем здержимо висилку часописи, а своєї належності будемо змушені доходити судовою дорогою. Мусимо так поступати з тими, кого не зворушують наші упімнення і хто сам не почувається до обовязку заплатити за газету, яка його поучує і йому радить. В першу чергу зачнемо тим способом стягати довг з тих, що найбільше занедбалися, а потім поступенно і з менших але впертих довжників, аж доки не стягнемо всіх довгів. Свідомі люди нам не подивуються, бо розуміють, що газета має величезні видатки і кошти, отже на довгах не моглаби триматися. Та може з тим великим святом і довжники це зрозуміють, вирівнають свій довг і не доведуть нас до крайного способу, який бувби і для нас прикрий і для них неприемний.

Адміністрація

часті сутички з англійською поліцією. Ганді вислав меморіал до **Зєдинених Держав Америки**. В тім письмі взиває американців, щоби заступилися за індуський народ і помогли йому ділом вибороти свободу, бо добрі слова без діл нічого не варті.

—o—

Політичні новини в Польщі

Новий польський уряд хоче **облекшити податки купців і промисловців**, а щоби це могли зробити, деякі міністри вівзвали своїх підчинених урядників до ошадности. Хотять щадити і тим чином, що **мають редукувати** (усувати з посади) **богато урядничок** по деяких урядах, головвно на почтах.

Чи через те дійсно заощадять і зможуть знизити податки, побачимо.

Говорять, що **сойм буде ще раз скликаний по Великодні**, бо треба конче, аби затвердив торговельну умову з Німеччиною. Чи буде скликаний і чи над чим іншим буде також радити, не знати. В кождім разі цьому соймови не ворожать уже довгого віку.

По деяких містах були ще віча й демонстрації соціалістів (П.П.С.), що є проти цього уряду. В деяких містах прийшло до **суперечки робітників з фабрикантами**. В **Олькуші** директор фабрики вимовив працю соткам робітників, кажучи, що нема що робити, бо фабрика не має замовлень. Тоді 1500 робітників окружило фабрику, витягнуло директора, що укривався (і казав що „його нема дома“) на вулицю і добре потурбували, аж поліція з трудом розігнала їх, при чім також не обійшлося без „турбації“ обох сторін.

Польські газети пишуть з обуренням, що **литовці сконфіскували польські шкільні читанки**, які прийшли з Польщі для польських шкіл на Литві.

Обурені також деякі польські газети на англійського посла Мальона, що був недавно у Львові і приглянувся життю українців. Вони пишуть, що то якісь „таємничі відвідини“.

—o—

Агента Д.П.У. (черезвичайки), який віз документи харківського процесу, убито.

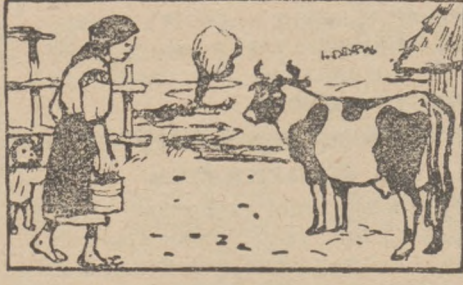
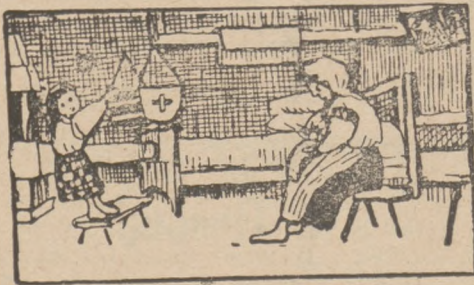
У поїзді, що їхав з Москви до Харкова, убив хтось агента централі Д.П.У. в Москві. Важні документи, що їх віз той агент, пропали. Всі ті документи відносилися до харківського процесу проти 45 українських діячів, тому то й підозріває черезвичайка, що це зробила українська тайна організація. Переведено численні арештування між населенням уздовж цілого залізничного шляху, та винувників не відкрито.

—o—

Редакція відп. відає на всякі листи і запити тільки тоді, я до листа долучена коверта з адресою і значком.

Українській жінці

Ч. 8. Львів, 20. квітня 1930.



Українська свідомо жінка прискорить воскресення доброї долі.

Біблія каже, що у той страшний час, коли звершувалося спасення світу кровю і муками Спасителя, опустили Його усі його ученики. Коли побачили, що темна сила перемагає, що Божественного Спасителя судять і мучать книжники і фарисеї, у їх серцях запанувала зневіра і розпука. І в хвилині зневіри ученики Христа розбіглися. Та Христос у останніх хвилинах страдань не був сам. При ньому були побожні жінки, найвірніші Його поклонниці, що нічого від Нього не бажали, як видіти Його Божественне лице і слухати Його Науки. Вони товаришили Йому на його останній дорозі на Голгофу і були при Його смерті. Ревно оплакали вони Христову смерть і знявши тіло з хреста, обмили Його, намастили пахощами, завили в плащаницю і похоронили. А коли на третій день по смерті пішли до Гробу Христа відвідати дорогі моці, застали гріб отворений, ангел, що стояв біля гробу сказав їм: „Шукаєте Ісуса Назарянина розп'ятого. Нема Його, Він воскрес. Ідіть і звістіть це ученикам“...

Так ті що були уважані за найслабших і найгірших, були вивіщені. Їм дано було першим переконатися і звістити Великий день Воскресення. Бо вони ішли до Христа з любов'ю і вірою в перемогу Правди над Насиллям, Світла над темнотою. Їх віра і любов показалися сильніші над темну силу зла.

Сила, що дозволила тим жінкам витривати непохитно до кінця до світлої перемоги, — це сила велика, хоч жіноча. Це сила найбільша — Любов і Віра. Та сила дозволила і нашому народови перебути чимало лихоліть у нашій славній історії. Спираючися на ту силу, українська жінка додержала вірності своєму народови в його найтяжчих хвилинах. Вона то головно захувала від ворожих зазіхань хрустально чисту рідну мову, прекрасні народні звичаї, вона передавала з покоління в покоління скарби нашої культури і народньої творчості. Довгі століття була українська жінка єдиним вчителем, що навчав цілі покоління любити свій рідний край і нарід.

Нині, коли український нарід переживає важкі хвилини і коли, здавалосьби, його доля погребана, найпевнішою запорукою кращої будучності народу є українська свідомо жінка.

І хоча й сегорічне свято Воскресення святкує український нарід в біді, скруті і приниженню, бодрімся духом. Знаймо, що ті, які найбільше страждають, через свою любов до Правди і віру в слушність своєї справи стануть першими вістунками народнього Воскресення.

Лист від Маланки.

Як нас гарно навчають ті редакторі, на все зло дають лікарство, мов які докторі.

Що рядками — новинками, а що ті вірші, пише гарно Сорокати і Василь незгірше.

Господарські справи пишуть, про поле не лишать, навіть куря, яке мале, тай про нього пишуть!

Часом пише — слава Богу — й якась молодиця, найбільш Антоновичева й Ганка Білолиця.

І до нас, жінок селянських, в них красна примова, з тої мови не губим ми ні одного слова.

Ми повинні прикладатися до того прикладу, самим вчитись краще жити й другим дати раду.

Нам вже Бог дав таке з роду: любимо говорити! Та часом пусте говорим, що нігде пришити.

А то треба прочитати тай мудро сказати, себе вчити тай ще мужа на добро справляти.

Не одна з нас нарікає: „чоловік ледащо!“ Як ти, сестро, нерозумна, то любити за що?

Просвітись тай навчися, як з ним поступати, то і муж буде любити тай про тебе дбати.

Ой, ви, сестри, не знаєте, яка в вас є сила? Та як ви не просвічені, то сплять ваші крила.

Най з вас кожда до освіти взятися спробує, побачите, що і війта в раді закасує.

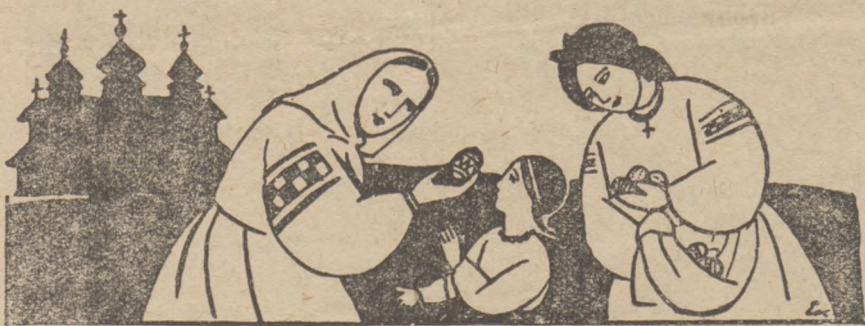
Тай на все ме мати спосіб, щоби добре було, щоби й і всій родині у очі не дуло.

Побачите, що все добре зійде поміж нами, як розумних буде більше поміж жінками.

Буде жити краще Гандзя, Марія й Параска й може скоро веселоща буде наша паска.

Й може на всіх буде свита, а не бідна дранка, тільки слухайте, що каже

Відважна Маланка.



Соснова кладочка
лежала, лежала:
По ній гречна панночка
хожала, хожала.
Буйненького вітроньку
все ждала, все ждала:
Звідки буйний вітронько
повіне, повіне —
Відти її миленький
приїде, приїде.
Привезе її шубоньку
або дві, або дві —
Щей червоні коралі —
до землі, до землі.
Привезе її хороші
чоботи, чоботи,

Нехайже українське жіноцтво горнеться все більше до освіти і свідомої праці для народу, нехай вчиться виховувати діточок так, щоби вони виростили на потіху родичам а славу і пожиток народови, нехай наклонює своїх мужів і братів до освіти і любови народови і підтримує віру в кращу будучність.

А тоді скоро наступить хвиля, коли наші українські жінки, мов ті біблійні мироносиці, перші возвістять воскресення народу до кращого життя.

Найкращої роботи, роботи.
Із Києва принесе:
перстенець, перстенець —
Тай закличе в неділю
у танець, у танець.
З Коломиї принесе:
барвінчик, барвінчик —
Тай поведе до шлюбу
під вінчик, під вінчик.
А підківки привезе
зі Львова, зі Львова —
Гуляй, гуляй, дівчино,
здорово, здорова!
Тай пішле по музику
в Полтаву, Полтаву —
Гуляй, гуляй, дівчино,
на славу, на славу!

Україно Матінко,
дорога, дорога —
Втвори мому милому
ворота, ворота!
Бо вжеж моя яглітка
злетіла, злетіла —
Вжеж я любка милого
вгляділа, вгляділа.
Він на коні воронім
гуляє, гуляє —
Тай на мое подвіря
віжджає, віжджає!
Україно відчиняй —
ворота, ворота —
Грає трубка в воротах
золота... золоталл!
Микола Матіїв-Мельник.

КУХАРСЬКІ ПОРАДИ

Добра вепрова печеня

Рідко яка господиня вдасть добу печеню, хоч і має до того все необхідне. Тож подамо тут, як її робиться. Беремо добрий кусень мяса (як у кого є!) з чвертки, себто задньої шинки або з полядвиги. Мясо сполочемо, посолимо, легко притрясемо перцем та кміном, й як постоїть так годину, кладемо на бляху на розпалений товщ і зарум'янити з усіх боків. Тоді додамо досить багато накраяної в тонкі кружочки цибулі і дусимо на вільному вогні (найліпше в рурі), підливаємо водою, аж доки не стане зовсім м'яка. Наприкінці, як вода випарує, злегка підсмажемо мукою або мякушкою черствого хліба. Коли мука підрум'яниться, підливаємо троха юшкою з мяса або водою, і ще кілька разів дамо закипіти. Коли печеня зовсім готова, вибираємо її на стільницю, покраємо гострим ножом на тонкі платочки, укладаємо гарно на полумисок обливаємо підливкою і подаємо. До печені подаємо присмажену бараболлю і добру квашену капусту. — Аж слинка тече, як це читати. Хтось може сказати: „коби було мясо, то вже якось зробимо!“ Але коли вже є мясо, то треба його приправити так, аби й селянин бодай в ряди-годи мав на столі гарну страву.

Як зробити добру ковбасу.

Мясо з передніх лопаток, карку й інші кавалочки рівнож пару фунтів волового мяса, все це покряяти враз з солониною (без шкірок) на маленькі кусочки. На 7½ кгр цього мяса дати склянку солі, маленьку ложечку перцю (простий з англійським) і головку часнику. Все це добре розтерти з сіллю і вимняти з мясом на стільницю, поливаючи по троха студеною водою. Води повинно увійти найменше п'ять шклянок. Чим більше мняти тим більше ввійде води і тим більше буде сочиста ковбаса. Тепер начиняємо кишку (ковбасницю). Це роблять також бляшаною руркою або лозиною каблучкою. Начиняємо так, щоби не залишалось порожнього місця. Де таке місце є пробиваємо голкою. Готові ковбаси облили чистою зимною водою, повісити в коморі, щоб обсохли. Третього дня треба їх вудити. Тісно напхані ковбаси можуть потріскати. (Але комору з ковбасами треба добре замикаати, бо і злодії хотять їсти).

За 1 з лотий місячи може мати кожний щирого учителя, дорадника і приятеля в хаті.
Це „Народня Справа“

УКРАЇНСЬКІЙ ДИТИНІ

Львів, дня 20-го квітня 1930.

Ч. 7.

(Ч. 6 було в ч. 10. „Нар. Справи“).



злі люде. Але та справедливість воскресне і ще запанує, а тоді буде нам усім добре.

Та батько каже, що ми, українські діти, мусимо добре вчитися і любити свій нарід, тоді поможемо тій Правді скорше встати з могили, в якій вона

закопана. Я вірю батькови, що так повинно бути. І тому дуже пильно вчуся і радо читаю книжочки, щоби колись знати, як тій Правді допомогти встати. І Вас прошу, любі ровесники, хлопці й дівчата, пильно беріться до науки і все

пам'ятайте, що ви українські діти. Маєте любити український нарід і бажати йому добра. Тоді воскресне Справедливість і буде народови й вам усім добре.

Івась Мітинчик

—о—

**Христос
Воскрес!**



Такими словами вітаю Вас, любі ровесники і ровесниці, бо як це будете читати, то вже буде Великдень.

Я вже знаю, чому так поздоровляються на Великдень. Нам про це говорив учитель в школі, тай моя добра мати нераз зі мною про це говорить.

Великдень святкуємо на спогад того чуда, що Ісус Христос воскрес з могили. Його замучили фарисеї і розп'яли на хресті, а добрі люде поховали в каменім гробі. Але Ісус лежав у могилі мертвий тільки два дні, а третього дня рано воскрес. Встав з могили і був знову живий.

Коли мати або батько мені про це говорять, то кажуть ще так: — „Ісус був невинно замучений на смерть і він воскрес. А Ісус проповідав Любов і Справедливість. Отже як Ісус воскрес із гробу, так і Любов і Справедливість воскресне, хочби злі люди її поховали. Наш нарід український терпить багато мук від людської несправедливості. Справедливості нема. Вона вмерла, її замучили противники народу,

Ой, не коси, бузьку, сіна,
Бо росиця по коліна!
Най те сіно чайка косить,
Що великий чубок носить!
Най те сіно загібає,
Бо та чайка крильця має!
А ти, бузьку, ходи з нами

З маленькими діточками!
Ходи з нами погуляти.
Тай гаїлки заспівати!
— Ой я з вами погуляю,
Бо високі ноги маю!
Та співати я не буду,
Бо захрип я, шкода труду.

Най співає ластівонька,
Щебетушка—пташинька.
Най співають ластівята,
Бо ви, діти, як пташата!
Най співають, най співають,
Всю Вкраїну звеселяють!

—о—

Звідки взяли писанки

(Давний переказ).

Захотіла Божа Мати, свого Сина ратувати, бо взяли Його на муки люті фарисейські руки.

Копу яечок зібрала в полотенце завязала, тай понесла до Пилата, щоби ласки ублагати.

— „Він не винен, любий пане, не вчинив нічо погане, не давай Його на страсти, не давай святому впасти“.

А Пилат говорить: — „Знаю, та нічо вже не зділаю! На Голгофі цей но́ч син твій, мати, замкнув очі...“

Похилилась, заридала, мов трава скошена, впала, — і яечка розв'язались, по камінню розкачались.

А Пилат поглянув живо — що за чудо, що за диво! Це не яечка біленькі, але писанки пишненькі!

Ломить руки з болю й з дива: — „Мати, мати, нещаслива! Вірю! Син твій Бог обнови! Я не винен Його крові!“

Писанки, мов пестрі цвіти, розкотилися по світі. Добрі люди їх збирали, Христа Бога прославляли.

Юра Шкрумеляк.

Лист вуйка Петра.

Христос воскрес,—кохані діти! Будете святом тим радіти, Будете бавитись, співати, Велике свято величати. Втішатись мете писанками, І крашанками, галунками І зацвітете всі, як цвіти, Кохані українські діти. Як цвіти й писанки прекрасні, Маленькі, гарні, пестрі, ясні, Бо ви, є українські діти, Найкращі писанки на світі. Бо кожда дівчина — пістунка То пишна й красна є галунка, Ще краща, як чужа панянка, Ще краща, як нова крашанка, А кождий хлопчик то обнова, То наша писанка чудова, Найкраща на всі доли й гори, Сам Бог писав на ній ті взори. Сам Бог писав собі на славу Ту писаночку величаву — Тай Україні дав у дарі — Зішле ще й добру долю в парі.

Лист до вуйка Петра.

Любий вуйку Петре, пишу Вам листочок. Я вже в третій класі, маю осьмий ро́чок.

Досі не могла я до Вас написати, треба було вчитись і треба читати.

А тепер вже трохи є часу вільного, тож листок сей пишу я до вуйка мого.

Дякую Вам, любий, за ті гарні вірші, я також їх пишу, але трохи гірші.

Та пильно я вчуся і вірші читаю, вірш про того Леся на память вже знаю.

А тепер ще буду вчитись Шевченка, бо я українка, хоч іще маленька.

Як підросту трохи, всіх буду навчати, що то Україна, що то наша Мати,

Е. Зеновія Верига
ві Стецєви п. Снятин



У велику суботу
Має Настя роботу,
— Жди — Івасик подумав —
Зараз зроблю я псоту!



Вже задумав він шкоду,
Тай лє воду із поду,
Бо дєсь чув, що на свята
На дівчат лиють воду.



Та як лиш нахилився,
Та з гори повалився.
Впав на землю, як довгий,
Мало там не забився.



Насті дуже жаль брата,
Тож не бігла до тата,
Тільки каже: „Івасю,
Це за збитки заплаता!“

Що діється по тім боці.

Про комуна або „колективізацію“.

Вже кілька тижнів пишуть усі наші таї чужі газети, що на Україні за Збручем розпочали більшовики насильну „колективізацію“ і що через те попало вже багато українських селян в нужду, а багато втратило не тільки майно, але і життя. Що це таке „колективізація“?

Це слово походить від латинського слова: „коллего“, значить: „збирати“, або „стягати до купи“. Отже **колективізація** робиться так, що більшовики на приказ уряду з Москви приходять в кожне село і кажуть до господаря: Віднині все Ваше поле і майно, вся худоба, хата і все, що в хаті і в скрині — вже не ваше. Це все забираємо до спілки, до одного великого господарства в селі, а ви будете всі разом управляти землею і за це матимете харч і одяг. Нічим не потребуєте журитися. Зробіте свою роботу і вже. Податків не будете платити, за жінку й діти не потребуєте дбати, бо уряд і їх вдягне і погодує, а діти будуть спільно виховуватися.

Отак приблизно представляють більшовицькі урядники будучу долю селянина. І починають **стягати** все майно і ходоу до одного якогось магазину та стайнів. Господар перестає бути господарем і його мають право зараз викинути з хати таї загнати до якихось спільних бараків, поки будуть побудовані будинки ніби касарні.

Така колективізація то є властива комуна. Майно і земля стає нібито власністю всіх, але так, що всі мають на ній працювати а уряд за це дає їм їсти і прикрити тіло. На всіх булаби спільна кухня, отже всі їлиби однаково, таї усі однаково вдягалисяб, мов вояки в касарні. Таким чином все майно села стає одним фільварком, якого властителем стає дійсно московський уряд, а селяни, дотеперішні господарі, стають слугами на тім фільварку. За найменший непослух має голова фільварку право засадити такого до тюрми.

Подумаймо, чи можливе таке життя. Знаємо, що навіть два братя не хотять спільно господарити і діляться майном по батькові. Бо вже така людська вдача, що чоловік охотніше працює і чується щасливішим, коли знає, що працює на своїм і що він за своє відповідає. Треба би хіба святих людей, щоби так любилися, як мати любить дитину, щоби щось подібного було можливе в світі. Це булоби також можливе, якби два-три господарі, розумні, згідливі і совісні добровільно злучили свої господарства в одно й спільно господарили, як одна примірна родина. І то дуже важко. А вже подумати, щоби таку спільну господарку, хочби й добровільну, провадило приміром сто господарів, не можливо. Завжди найшовсяб там несумлінний, що „маркірувавби“ і живби з праці других, на це не годилисьби совісні, і така комуна розбиласяб.

А щож говорити про таку комуна, яку захотіли здійснити більшовики раптом і насильно! Це є неможлива річ. І хочби навіть під примусом і погрозами були довели діло до кінця, то воно булоби їх самих зруйнувало. Люди булиби радше втікали в світ за очі або

накладали на себе руки (і так було), а не булиби працювали й жили в комуні, бо то проти людської вдачі і натури. Кажемо щераз: Така спілка може навіть з деяких причин булаби для хліборобства добра, але тільки тоді, якби в ній були всі чесні і сумлінні, просто святі люди, що присталиби до спілки добровільно, аби навзаїм, облекшити свою долю. Та зганяти людей, як худобу до фільварку і класти наставників, це гірше панщини й кріпацтва.

Тому люди на Україні попали в рузпуку і що там діялося і ще діється, то знаємо з газет. Нарешті й московський уряд *) побачив, що втяв цим разом не тільки нерозумну але й собі самому шкідливу штуку — і ту насильну колективізацію покищо відкликав. Щоби трохи утихомирити обурене до крайности населення, заборонив уряд також насильне замикання церков. Та це вже багато не допомогло. Раз, що тої заборони більшовики не дуже бояться, бо знають, що уряд не зганьбить їх і не покарає за українського селянина, бо селянин український а уряд московський і більшовицький. Отже подекуди продовжається те лихо. А друге, що великої шкоди, яку накоїли, вже не направлять. Селяни не вірять в ту заборону й знають, що то або підступ або передишка. Тому, хоча ніби позвляють їм вертати до своїх господарств і сіяти на своїм ґрунті, то не всі до сіяння візьмуться. Передовсім хочби й хотіли, то не зможуть, бо спроба комуни знищила їх. Худобу і инше або не віддали, або десь пропала, або самі го-

*) Кажемо все „московський“, бо так є. Хоть і ніби в Харкові є окремий більшовицький уряд для України, але це тільки для ока, бо цей уряд мусить слухати у всьому приказів Москви. І приміром до війська і скарбу не має цей уряд у Харкові жадного права. Так отже, як перед війною над Україною панував московський цар через своїх губернаторів, так тепер панують московські комуністи через харківський уряд.

сподарі в розпуці порізали, як почувли, що будуть відбирати. Збіжа також не всі мають на насіння. Отже йде велика загроза нужди і голоду, що пошкодить українському народови, але й відібється на москалях.

Отаке діється за Збручем. Правда, декому там добре живеться. Головно москалям і тим нашим первертням, які всюди знайдуться і помагають з свого рідного брата стягати сорочку, та які і в нас за гроші вихваляють московську владу. Але народ терпить і росте в його душі лють і жажда помсти та свідоме змагання до визволення з того лиха, яким є кожда неволя.

ЦИГАН З ПИСАНКАМИ.

Написала Павлиха писанок таї треба кимось до сина в місто відіслати. (Сина на професора вивчила). А то вже субота по полудні. Ніхто не хоче проти свята у місто йти, хочби й заплатила.

Головонько ж моя бідна. Ага! В селі є цигани! Таї один циганчук не дурний є. Може його пішле до міста таї заплатити за дорогу.

Закликала цигана до хати. Так і так. П'єш в місто, занесеш листа й писанки, дістанеш від сина за дорогу таї від мене кусень сала. Згода!

Сіла Павлиха таї пише до сина лист: „Любий сину. Посилаю тобі тут дванайцять писанок. Відпиши, чи циган доніс“.

Циган поховав писанки в кишені, а лист у паху. Таї бігом до міста. А то дві милі. Добігає вже, але чує, що щось йому в кишенях лекше. Шукає, а то писанок нема. Кармани були подерті таї писанки, най ся преч каже, побилися. Скрутився циган, зажурився, хоче завертати. Але нагадав собі, що лист має. Лист не згубився, треба занести. Поніс, допитався, входить у хату. Дає лист. Професор читає таї каже до цигана:

— Тут є дванайцять писанок.

— Є і там дванайцять? — спитав радісно циган. — А я гадав, що й ті в листі побилися!

(За Ем. Еритом).

Взиваємо тим мужів довіря, котрі ще до цього часу не вирівнали довгів за календарі і колядники, щоби врівнали довг в якнайкоротшому часі. На жаль також між мужами довіря є одиниці, що не світять своїм передплатникам добрим прикладом точности, хоча почесний уряд їх до цього зобов'язує. З тими мужами довіря, які від довшого часу мимо упімнень залягають з довгом, будемо примушені поступити так, як і з задовженими післяплатниками газети.

З кількох сіл пишуть нам передплатники, що їх мужі довіря не сповнюють совісно своїх обов'язків і занедбують їх. До тих мужів довіря ми написали листи, а передплатникам заявляємо, що вони мають право вибрати собі все нового мужа довіря, але по порозумінню з Редакцією.

З браку місця не поміщено в цій числі депіси і ще кілька статтів, які підуть в слідуєчє число.

Бузьки вигибають.

Оден німецький вчений, що займається дослідом перелітних птиць зауважив, що число бузьків що року зменчується. Це явище триває як він каже, від 30 ліг і за той час число бузьків в середній Європі зменчилося на половину.

Вчений каже, що бузьки вигибають тому, що багато болот і мочарів вже осушено, отже бузьки не мають де жирувати, а також тому, що багато бузьків вистрілюють у Африці тамошні люди на м'ясо (туди відлітають бузьки на зиму). Та найбільше бузьків гине через затроєння. Іменно в тих околицях Африки, де бузьки зимують, є дуже шкідлива відміна слимаків, яких місцеве населення вбиває трійлом. Бузьки, що їдять затроєних слимаків, гинуть і самі від того трійла.

—о—

Молоко — в аркушах.

В західних краях, як Німеччина, Франція, Англія і инші вже від давна переховують молоко на довше в той спосіб, що випаровують з него усю воду і робиться або густа сметана (т. зв. кондензоване молоко) або молочний порошок — коли випаровано усю воду. До такого порошку чи сметани треба лише додати води і можна мати назад майже свіже молоко. Тепер винайшли ще оден добрий спосіб переховувати молоко Іменно висушують його і висушену масу розпрасовують в аркушах. Такий аркуш можна носити в кишені, а коли ко усь забягнеться випити молока, відламує кусень аркуша, розпускає в воді — і має молоко якби просто від корови.

Як видно люди в світі не спочивають і все щось придумують для облекшення людського життя. В нас того нема...

НОВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МОЛИТВЕНИК

„ВІР У Ю“

ви йшов тепер

накладом „Народньої Справи“

Це перший великий молитвеник, в якому крім усіх звичайних молитов і богослужень є новоуложені молитви патріотичні, родинні, господарські і дуже цікаві инші на всякі наміри і потреби, а також новоуложені народньо-церковні пісні.

Молитвеник „Вірую“ затверджений і поручений Преосвящ. Митрополитом Андреем.

Цей молитвеник має до 400 сторін друку, а коштує тільки 2 зол. 40 сот. Відповідну кількість молитвеників вислали ми на адресу наших мужів довіря до продажі.

Можна також замовляти просто в Адміністрації „Нар. Справи“, посилаючи належитість (2-40 зол.) з гори і 30 сот. на порто. Хто замовить принайменше 5 примірників разом і пришле належитість, тому порто оплачуємо самі і даємо 1 молитвеник безплатно.

Замовляйте на адресу:

„Народня Справа“, Львів, Ботмів 4.

Сміх і плач.

(Про сільські „устави“).

Щоби всі устави знати,
Треба іспит конче здати.
А я здав, то признаюся
І нічого не боюся.
Виходок собі поставив,
До криниці віко справив.
Коло саний дзвіночки,
Коло воза таблички,
Дзвоню з переду і ззаду,
Іду наче на парад.
І кобилу все ховстаю,
Всіх на право виминаю.
При порозі є сплювачка,
Заплачена кожда драчка.
Пса на ланцюху тримаю,
Всі податки виповняю.
Грунтовий і дороговий
Дві асекурації і маєтковий,
Хоч з дітьми і голодую,
Тай на „фльоту“ щось жертвую
(Не жертвую, а стягають,
Пани таке право мають).
Хочу церков ще просити,
Піснь благальну причинити,
Від огня, глада, удара,
Від драчок і коміньяра!
Хоч драгтиву маю хату,
Буду й лазню будувати.
Голий я, та „пан над пани“,
Ще й на лазню мене стане.
Стане на усяку драчу,
Ви смієтесь, а я плачу.
Як сплачу усі податки,
І не буду мати й латки,
То панів буду просити:
Візьміть мене й мої діти,

Іван Гадовський в Корчмині.

—о—

Гранат у Верчанах.

В залізничній будці в Верчанах коло Стрия розшарпав гранат 25-літнього Осипа Кібу. Мабудь Осип найшов десь гранат і розбирав його, а гранат вибух. Польські газети пишуть, що то не проста справа, бо коло трупа найшли якісь льонти і слоїки, отже кажуть, що мабудь він належав до тайної організації, яка приготувала якийсь політичний замах.

—о—

Чудо техніки.

Із НьюЙорку в Америці повідомляють, що там винайшли вчені інженери такий телефон, котрий дозволяє не лише говорити з кимось на далеку віддаль, але й бачити його образ у відповідно прилаштованому зеркалі. Цей новий телефонічний апарат вже випробували і проби випали блискучо. Особи, що говорили цим телефоном на велику віддаль, бачили себе і чули так, якби вони говорили у віддалі 1—2 кроків. Бачимо отже, що там, де людська думка працює з любов'ю до людей, аби їм улесшити чи уприємити життя, там праця тої думки творить чуда.

—о—

У лікаря.

Лікар: (подаючи хорошему рецепту): Отсим лікарством будете натирати добре плечі, а біль минеться.
За якийсь час приходить той хорий знов і каже:
— Напишіть мені ще таку одну карточку, бо тамта вже зовсім перелася від натирання. Але чую, що вже ніби лекше стає.

—о—

Людська і кінська зручність.



На кінних перегонах в однім англійським місті були крім звичайних перешкод в бігу також „живі“ перешкоди. Що кількадесять кроків стояли паркани і люди, через яких треба було перескакувати кінськи, так, як це бачимо на образку.

432 запомоги по 120 золотих на суму 51.840 золотих

Кому признаємо дальші запомоги від 422-ої до 432-ої?

422. Матвій Слободян с. Григорія, Заздрість Стара п. Струсів пов. Теревовля, корова впала 15. березня 1930.

423. Антін Найда с. Дмитра, Жидачів п. в місці, пов. Жидачів, корова впала вночі з 18 на 19 березня 1930.

424. Антін Ониськів с. Михайла, Тростянець Малий п. Пługів пов. Золочів, корова впала 25. березня 1930.

425. Микола Мохнач с. Василя, Труханів п. Сколе, ялівка впала 21. березня 1930.

426. Іван Мелень, Корчин Рустикальний п. Синевідсько Вишне пов. Сколе, корова впала 27. березня 1930.

427. Василь Мартинишин, Олексі, Угерсько п. в місці, пов. Стрий, корова впала 30. березня 1930.

428. Петро Стрик с. Данила, Козачина п. Озеряни к. Чорткова, корова впала 6. квітня 1930.

429. Андрій Николишин с. Михайла, Добряни п. Стрий, корова впала 5. квітня 1930.

430. Антін Васюта, Вязовниця п. в місці пов. Ярослав, ялівка впала 3. квітня.

431. Михайло Рудзік с. Антона, Слобідка сидорівська п. Товстенке, корова впала 2. квітня 1930.

432. Олекса Плотича, Скварява п. в місці пов. Золочів, корова впала 5. квітня 1930.

Запомоги (по стягненню ціло річної передплати) вишлемо за 14 днів на руки мужів довіря.

Кому не можемо признати запомоги?

1) Андрій Туркало, Закомаре п. Ожидів, пов. Золочів, по перерві передплату вплатив 28. січня 1930, а ялівка впала 14. лютого 1930, значить в днів випадку не минув ще місяць від віднові передплати.

2) Іван Ониськів, Лани п. Бібрка, передплату вплатив 23. XII. 1929 3 зол., значить мав заплачено до 23. березня 1930 і не відновив, а корова впала 28. березня 1930, коли вже не був передплатником.

3) Ілько Лельо, Березка п. Го-

чів пов. Ліско, передплату мав вплачену до 15. січня 1930, а ялівка впала 28. III. 1930, коли вже не був передплатником, бо не відновив.

4. Грицько Піляк, Бабинці п. Мельниця пов. Борщів, корова впала 12. березня 1930, а посвідку прислав по 20 днях, значить перетгнув речинець зголошення випадку на 15 днів.

5) Мирон Старух Башківці п. Кремянець на Волині, корова обілася житом і з цієї причини впала. Сталося це з вини господаря (через недогляд), тому запомоги признати не можемо.

6) Петро Попович Івана, Текуча п. Яблонів к. Коломиї, корова мала 15 літ, а після оголошених нами правил (гляди поуч. мужам довіря) допомоги виплачуємо за упавші корови до скінчених 12 літ.

подяки.

Дальші подяки за отриману запомогу надіслали слідуєчі запоможені передплатники: Петро Білий, Торів пов. Перемишляни, Дмитро Вінтоняк, Пнів пов. Надзірна, Василишин Василь, Залуже пов. Яворів, Григ. Хрущ, Хоробрів пов. Сокаль (отримав через мужа довіря Гр. Сидора).

Підготовчий курс до гімназії.

Філія Тов. „Учительська Громада“ в Станиславові влаштує в травні і червні цього року двомісяч-підготовчий курс до гімназії. Підготуватиметься учнів до вступного іспиту до I-ої кл. гімназ. старокласичного типу та II—IV-ої класи новокласичного типу. Наука на курсі безплатна. Приміщення та харч. а невеликою оплатою. Зголошення слати на адресу: Філія „Учительської Громади“, Станиславів вул. Липова 44 (укр гімназія).

—о—

За 1 золотий місячно може мати кожний щироого учителя, дорадника і приятеля в хаті.
Це „Народня Справа“.

Знаєте Біблійну притчу про закопані таланти? Так само нерозумно поступає той, хто свої ошадности тримає дома, а не зложить на вкладкову книжечку в Кооперативному Банку „Дністер“ у Львові вул. Руська ч. 20.

599

Що по чому.

ЗБИЖКА.

(Ціни за 100 кг. на стац. залад. Підволочиска) За двірську пшеницю платять 36.50—37.50 зол., в селянську 34—35, за жито відбірне 19—19.50, жито звичайне 18.25—18.75, влічмінні 18—18.50, овес 14.50—15, кукурудза 22.25—23.25, фасоль біла 45—55, кольорова 30—35, краса 40—45, горох пів Вікторія 24.75—27, горох звичайний 21—22, бобик 23—24, вика 27—29, гречка 23.50—24.50, лен 67—68.50, лубін синій 24—25, просо міс. 26.75, конюшина черв. 150—170, мак синій 150—160, мак сивий 110—120, мука пшенична 65% 66, житня 38, крупн греч. 46—48, крупн ячмінні 37.50—38.50, Бараболі 250—4 зол.

ПАША Сіно солодке прасоване 8.50—9.50, соло 5—6, конюш. сіно 13—14, сіно в тимотки 14—16, макухи льняні 30—31, Грисжитний 10.50—11, грис пшенич. 11.50—12. Лен чесаний від 10—28 зл., 1 соти. Лен нечесаний від 5—16 зл. соти. Ключа льняне від 6—15 зл. 1 соти. Коноплі чесані від 18—25, зл. 1 соти.

НАВІЛ.

Маслосоюз платив кооперитивам 11. IV. За масло солоне експортне пріма 5.10, несолоне десерове пріма 5.10. За границею тенденція сильно знижкова. В краю попиту перед святами збільшений. 1 літра молока 0.34, 1 літра сметани 1.60. За 1 копу яєць 5.40 одно яйце на базарі 11—12 гр. Тенденція на яйця знижкова.

ШТУЧНІ ПОГНОЇ (Ціна від 1—49 сот-нарів у Спілці Агрономів у Львові)
Кайніт 7.50 зол.
Потасова сіль 26—28% 22—
Томасина 18% 21.50 „
Суперфосфат мін. 18 21.50 „

ХУДОБА.

За 1 кгр. живої ваги корова I, II, III, від 1—1.50 зол. Товсті волі 1.50—1.60 зол.
За 1 кгр. живої ваги теляти 1—1.20, Ялівка 1.30—1.50 зол.

ГРОШІ.

1 ам. долар	8.89	зол.
1 кан. долар	8.80	„
1 фунт англ.	43.50	„
100 корон чеськ.	26.43	„
100 шілів австр.	125.50	„
100 гульд. данц.	172.37	„
100 левів рум.	5.—	„
100 марок німець.	1.72	„
Швайцар. франк.	172.76	„
Француз. франк.	0.34	„

ОЛІЇ. (Ціни у Львові) 1 кгр.

Олій льняний чистий	— 3.20	кгр.
„ в сої	— 3.40	„
Олива машинова I сорт.	1.60	„
II	1.40	„
III	1.—	„
Вазеліна до машини	— 1.40	„
Тран правдивий	— 3.60	„

—о—

Моя мрія

Як мрію із найкращих мрій
Все заховаю в серію Україну,
І доки є життя в душі моїй,
Про Тебе, Ненько, думати не кину.

Отефанія Леднюк

Хто з Носова п. Завалів надав в Підгайцях 3/4 8 зол. 30 сот. і не подав своєї адреси зволити повідомити адміністрацію.

Хто надав в Увині к/Радехова 2/4 зол. 3. і не подав своєї адреси, проситься повідомити адміністрацію.

—о—

До складу I прикладу.

Великодня дума.

Що Великдень, то Великдень, дуже красне свято, хоч що правда, господинам клопоту багато.

Треба паску спечи добре, тай все зготовити, бо придуть сусіди в гості, ще будуть ганити.

Тому сее, тому тее, маеш праці бочку, дочці ший нову спідничку, синові сорочку.

Тай мужеви щосьби здалось, бо ходить обдертий, а в скрині вже нема гроший, хоч замок запертий.

Шкода, що всі яйця з дому цілий піст носила, так що і собі не стало, лиш десять зварила.

Того й сего ще бракує, аж від жури синя, добре, що я Иван вродився, а не господина!

Та чи тільки господині головонька бідна? Має й муж клопоту досить, мамцю моя, рідна.

Подай перцю, подай соли, утри трохи хреню, пильнуй тіста, роби масло, — має добру пеню!

Хоч хотівби вже забути, як нас злидні колять, але мусить нагадати, як нам шкіру солять.

Тай і те згадати мусить святочної ночі, як то нашому на світі завжди хрін у очі.

Все те правда, мої братя, я не висав з пальця, треба труду, щоби паска вдалась без закальця.

Та в Матіяхи спеклася, мов те сонце ясне, сам я бачив і про тее вам тут пишу власне.

Приплентавсь я до Матія рано у суботу тай помагав добрим людям кінчити роботу.

Навіть яйця на свячене поміг теревити, Матій каже: „Коби отак біду облупити!“

А я кажу: „Важко, друже, бо за тверда шкіра! Але й біди пора прийде, бо на все є міра!“

А Матіяха на тее: „Біди панувати, доки нам жінкам до неї не прийдеться взяти. Як усе жіноцтво разом візьмесь до роботи, то на біди трісне шкіра, не треба пороти!“

При такій розмові любій праця йде без бука, а до того є в розмові й для дітей наука.

Бо малий Василь озався: „Ой, бідонько мила! Коби я лиш підріс трохи, візьму тя на вила!“

А я кажу: „Ой Господи, дай того діждати, щоби вздріти, як на вилах біда ме гуляти!“

Рано в ранці у неділю ми усі зібрались тай під гору до церковці з свяченим подались.

Несе Матій свою паску, йдуть діточки гожі, тай я собі мав свій кошик, а в нім дари божі.

А в церковці у Шпакові все красна відправа, така щира, певно Бога тішить тая слава.

Люди щирі тай свідомі, тай добрий священник, в церкві кожде в руках має новий молитвеник.

Всі цікаво щось читають, мов прегарну повість, глянув я у молитовник — а то справді новість.

Що за молитви там красні за свій нарід рідний, щоби був хороший, щасний, щасливості гідний!

Матій шепнув: „З редакції ці книжки прислали, отакої ще молитви вкраїнці не мали!“

В тій хвилині й отець парох взяв книжечку в руки, тай до вірних промовляє з тиха, без принуки:

„З молитвеничка осьтого помолімся нині, сторона сто чотирнайцять, початок в долині. Помолімся, щоб збудилось в нас добро й нат-

ГОСПОДАРСЬКІ СПРАВИ

Господарська скрута мусить зменшитися.

Це залежить від нас самих. Най нас біда навчить „ворожити“!

Слідкуючи за тим, що робиться в господарському світі, можна зауважити, що з господарською скрутою йде невинна боротьба і небаром можна сподіватися її усунення. В такі лихі часи, як кажуть, „біда заставить колачі їсти“. Це є правда народня мудрість. Вона, як пригадаємо, якраз підтвердилась на данському народі, який в своєму минулому мав такуж, ще й гіршу господарську скруту і в час її пановання винайшов спосіб перейти на иншу правильну дорогу в своєму господарстві. Тепер данці нераз згадують ті часи і мовби радіють, що скрута їх вивела з біди і навчила жити. От таке саме і в нас. Біда навчить і нас, що зле держатись старою нерозрахованою, неризиковною господарки. Тепер ми бачимо, що наша збіжева господарка не лише сьогодні принесла цю скруту, але що вона від давних років нас переслідує. Лише що того ми не помічали, скрута нам не кидалась в вічі. А чимчасом ми тяжко працювали, голодували та Бог зна, як відживлялись, не розуміючи, що далеко краще жилось би, лише треба було змінити свою стару господарку на иншу то напевно і не дійшлиб до сьогоднішньої біди. Але, як кажуть, „нема лиха без добра“. Скрута відкрыла нам очі і ми починаємо рішучо ставитись до неї, щоби її подолати.

На днях у Львові відбулась господарська нарада з представників нашої кооперації і агрономів, про що ми вже писали. Зійшлися знавці господарства поговорити, як вийти з біди.

Перебіг цілої наради був дуже цікавий, але про все писати не вихення, щоб дав Господь Україні також воскресення“.

І молитву промовляє церков повтаряє: Нехай Господь Україну згробу підіймає.

А потім із хоругвами з церкви виходили, ясну паску відкривали, свячене святили.

Тай я грішний став у колі тай мені там паску посвятили, а я кличу: „Подай, Боже, ласку. Щоб отак нам Бог у серце влив цілющу воду, щоб вона нас освятила й дала гарну вроду. Щоб вона нас всіх зеднала у міцну громаду, щоб не долізлий і нужді відбрала владу. Ой, коби ми якнайскорше всі освідомились, от тоді би те сповнилось, за що ми молились“.

І „Христос Воскресе“ пісня враз загомоніла, мов та пташка понад нами в небо злопотіла. Злопотіла й щебетала на прекрасні нути, — щоб її не вчули в небі, то не може бути.

Вчули, вчули, й ще діждемось небесної ласки, ще діждемось того свята, веселої паски.

Бодрі будьмо! Ще засвітить сонце в наші хати, ще воскресне те, що знає

І „Христос Воскресе“ пісня враз загомоніла, мов та пташка понад нами в небо злопотіла. Злопотіла й щебетала на прекрасні нути, — щоб її не вчули в небі, то не може бути.

Вчули, вчули, й ще діждемось небесної ласки, ще діждемось того свята, веселої паски.

Бодрі будьмо! Ще засвітить сонце в наші хати, ще воскресне те, що знає

І „Христос Воскресе“ пісня враз загомоніла, мов та пташка понад нами в небо злопотіла. Злопотіла й щебетала на прекрасні нути, — щоб її не вчули в небі, то не може бути.

Вчули, вчули, й ще діждемось небесної ласки, ще діждемось того свята, веселої паски.

Бодрі будьмо! Ще засвітить сонце в наші хати, ще воскресне те, що знає

І „Христос Воскресе“ пісня враз загомоніла, мов та пташка понад нами в небо злопотіла. Злопотіла й щебетала на прекрасні нути, — щоб її не вчули в небі, то не може бути.

Вчули, вчули, й ще діждемось небесної ласки, ще діждемось того свята, веселої паски.

старчить місяця. Скажемо лише од-но: наша кооперація прийшла до порозуміння з культурно-освітньою сільсько-господарською справою для спільної праці над розбудовою і поліпшенням хліборобського жит-тя.

Т-во „Сільський Господар“ і агрономи, що навчають новітньої поплатної господарки, йдуть разом з кооперацією, яка слідує і наперед налагоджує збут нових продуктів хліборобства. Інакше й бути не може. Досі у нас було трохи інакше. Наша кооперація до-тепер лише продавала селянинові чужі погної, чужі машини, чуже на-сіння на посів, чужі перерібки сіль-сько-господарських продуктів (сма-лець, каву, сушеню, овочі) і т. д. Хліборобже мусів своє збіжжа і сирівці своїх продуктів продавати поза кооперацією, бо вона цього не купувала. Хлібороб і своє добірне насіння мусів продати жидови як звичайне, бо кооперація його не приймала. Хлібороб ніс всі свої ви-робки — прядиво, пір'я, городину, капусту, пашу, ба навіть і сало (свині) не до кооперації, а поза нею і часто й довго шукав купця. Так довго не могло тревати, а тим-більше направити хліборобську скруту. Чужі приватні торговці на наших селянах багатилися. Це була одна з наших непростимих хиб, яку поволі мусимо усунути. Отже на-рада рішила вдарити і на упроби словлення нашої господарки, тобто на організування перерібки продук-тів ріллі для обслуги нашої коопе-рації та на збут сирівців нашого хліборобства через кооперацію.

З рефератів на нараді між ин-шим виявилось, що один лише Львів з'їдає мільйони кілограмів ріжного чужого сала, маргарини, смальцю, мяса, овочів, свіжих су-хих, квашених, тоді як все це в нас є, а ми його за великі гроші ви-писуємо з заграниці або з датекої Познанщини та бог зна звідки, і веземо на наші хліборобські землі в Галичину. Це просто сором і ка-зати. Ці продукти мусять плека-тись, перероблятись і хочби й кон-сумуватись у нас, а головно для тих, у кого гірші умови хлібороб-ства. Отже рішено: досить крику і нарікання. Ми самі багато винні, що маємо біду.

Агрономи рішили, що в спілці з Повітовими Союзами і „Сільським Господарем“ доведуть щепити для хлібороба кращу господарку, а Центросоюз, Маслосоюз та Земель-ний Банк подбають, щоби ці про-дукти нової господарки краще згрозевити перерібною на місцях або знайти на них добрий і забез-печений збут. Це одно відрадне явище. З другого боку чуємо про торговельну умову Польщі з Ні-меччиною, можна буде збіжжа виво-зити, — Німеччина по умові матиме право пускати до нас свої першо-рядні, а певно і дешевші рільнічі машини, тощо. Все це говорить за-чим, що скрута зменшиться.

Крім цього є підвищене ціло на привозні: сало, солонину, вуджени-

ну, мясо, пшеницю, муку, риж, то-що. Цим самим ціни на ці продук-ти в краю піднесуться, а збіжжа вже в ціні зростає. Треба отже, щоби ми хлібороби, беручись до нової господарки, вмели господарку обчислити, а свої продукти випро-дукувати якнайкраще, щоб переко-нати відборців, що наші вироби не гірші від заграничних.

Хлібороби! В нас велика сила. Нам стало зле і всім через це є недобре. Тепер слушний час дока-зати, що ми вмемо давати собі раду у всякій біді навіть без чужої допомоги, що ми скруту обминемо і стару господарку далеко пережене-мо. Лише більше свідомості і об-рахунку, більше спільності в праці і ми доженемо данців, яких також біда і голод навчили „ворожити“.

М. Б.

—0—

Календар господаря на рослини.

Що коли сіється?

Овес, ганиж, буркун, конюшини болгай, трави сіється, як починає цвісти іва.

Ячмінь, яра пшениця, горох пе-люшка вика, мішанка, середеля, ес-парцета, люцерна морква — як ро-звивається бузок (боз).

Ріпак літний, соняшник, барабо-ля, бураки, гірчиця, сочевиця, лен, коноплі — як розвивається береза.

Лубін, соя, біб, мак (розсада), — як зацвітає верба крихка.

Фасоля, кукурудза, просо, гарбу-зи, огірки, сорго, — як цвіте вишня.

Гречка, літний ріпак, гірчиця — як кінчає цвісти яблуня.

—0—

Сіймо ячмінь голий.

Наше рільництво в більшості добрих сортів ячменю не плекає і користи від них не знає. Тут звер-таємо увагу на один цінний сорт ячменю т. зв. голого. Цю назву ді-став цей ячмінь через те, що він є без лушпи, без плівок а виглядає цілком як пшениця. Властивості цього ячменю є ті, що він є намо-лотний, більше родить, (понад 10 сотнарів) є витривалий на посуху, а головно, що хліб з нього виходить, як з пшениці. Цей ячмінь є найкращим на крупи.

Ячменів голих є два сорти, один (оркіш) теж є голий, але він є дріб-ніший і від плівок відділюється зле. Цей ячмінь більше надається для годівлі звірят, разом з плівками.

Хто хотівби завести собі голого ячменю на хліб і на крупи, може звернутися до п. Йосипа Колодія в Капустинцях п. Улашківці, який дав-но вже цей ячмінь плекає і його захвалює, отже може в тій справі порадити.

—0—

Сіймо фасолю.

В попередньому числі ми вже писали про значіння фасолі, як по-платної рослини, тому ми радили господарям садити фасолі по більше. Сьогодні вже маємо відомості, що деякі наші кооперативи (пр. Спілка Укр. Агрономів) на осінь цього ро-

Іван Сорокатий

ку заберуть у господарів весь врожай фасолі. На це вони мають контракт з заграничними купцями, а рівнож бажаючим плекати фасолі подають докладні інформації і продають насіння фасолі.

Вже в цій році сіймо фасолі більше, сіймо на полі саму, не в мішанці. Сіймо фасолі дорошу, врожайнішу, зарібну, яка матиме на ринку збут.

З сортів фасолі, які мають добрий збут є такі: Ясьок (Riesen bohne) це велика знана біла фасоль тичкова. Має форму нирок, з боку приплюснута.

Цвіте біло, китицями. Ця фасоль родить досить рясно, лише що нерівномірно достигає, та потребує тичок. Збір її і оббирання теж є затижні. Але при охоті і праці всі заходи виплатяться.

Фасоль цукрова кийська. (Gross Zucker). Велика, біла має форму яйця, значить округла а не плеската. Це фасоль піша. Цвіте біло. Родить досить рясно. Достигає враз. Має великий попит за границею.

Фасоль Цукрова мала. (Kleine Zucker b.) Цілком подібна до цукрової великої, лише менша від попередньої. Є теж піша. Властивості — як і попередньої.

Фасоль звана Кльоцки. (Klötzel b.) Біла, величиною цілком нагадує цукрову велику. Лише коли придивитись уважно, то вона є валкувата, один кінець звужений і навскісь не наче стятий. Піша. Теж має добрий збут.

Фасоль Шмальцівка. (Schmalz b.) біла, продовгасто - округла, більша від цукрової великої. Коло очка (пупчика) має жовтаву пляму. Також жовтаві плямки має і на обох кінцях. Ця фасоль є відома в Коломиї, Тереволі і Монастирських. Це фасоль дуже добре пласка.

Фасоль Краса — ряба, велика. (Wachtib). Величиною і формою подібна до шмальцівки продовгасто-округла є ряба — тобто: на ясно рожевому тлі має червоні паси і краплини. З чорними плямами, замість червоних, рахуються брак. — Ця фасоль тичкова, має добрий попит.

Фасоль біла середня (Mittel bohne) біла, нирковаті форми, пласката, піша, має збут.

Фасоль Перлова. (Perl b.) є всім відома біла, яйцевата округла піша фасоль, дрібна як горох. Родить досить рясно, має попит.

Оце приблизно ті сорти фасолі, які мають попит і запевнений збут в більших кількостях. Решта сортів, які у нас у кожного господаря є (жовті, рябі, різні мішанці без сорту і назви) в продажі, особливо заграничній, більшого значіння не мають.

Радимо господарям, для посіву брати насіння певних сортів, відбирати, перебрані. Ніколи не садити фасолі різних сортів разом, вони скоро вироджуються на інші невідомі мішанці і втрачають вартість.

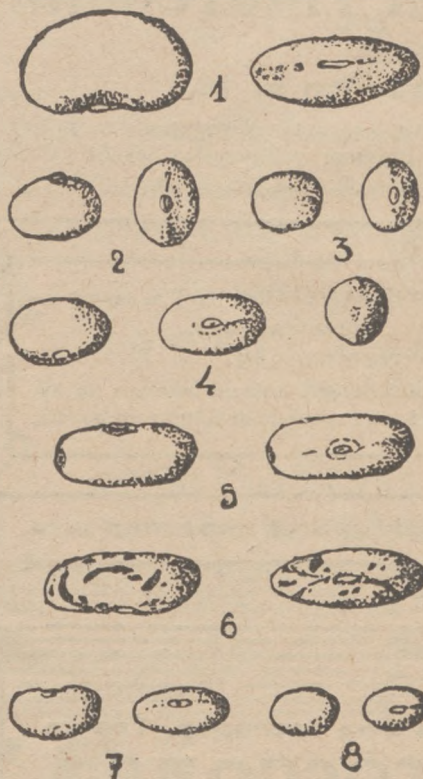
— 0 —

ЯК ПЛЕКАТИ ФАСОЛЮ?

Ґрунт: добре управлений, багатий в старий ґній, порохнячку. Не пісок і не зимний моклявий. На решті ґрунтах при цих умовах вдається.

Садження — сіяння. Фасоль боїться приморозків, тому садимо чи сіємо її як минути приморозки. На морґ рядкового посіву треба від 80 до 100 кг насіння, залежно від величини зерен. Глибина посіву 4—9

РІЗНІ СОРТИ ФАСОЛІ



1) Ясьок, 2) цукрова велика, 3) цукрова мала, 4) кльоцки, 5) шмальцівка, 6) краса, 7) середня біла 8) перлова.

см. Коли садимо, гніздами то на віддалі 15-30 см., гніздо від гнізда. Фасолі не варта давати до кукурдзи, бараболь то що, бо врожай зменшиться.

Угноєння. Найкращими погноями під фасолі будуть: фосфорові і потасові (суперфосфат і потасова сіль), а також і старий обірік до 100—150 сотнарів на морґ.

Управа. Коли фасоль матиме 3—4 листочки її треба просапати від бур'янів, прополоти, як густа то зпушити землю. Другий раз треба підгортати і теж стяти бур'яни та зрушити землю. Фасолі в сівозміні пускають по збіжжю, яке було угноєне.

Збір. Фасоль дозріває залежно від сорту. Одна раніше друга пізніше, враз (цукрова) чи нерівномірно (ясьок). Збирають фасолі тоді, як листя і стручки посохнуть. Ясьок збирають тоді, як більша половина стручків дозріє. Зелені стручки йдуть теж на продаж або до їжі. Фасолі в'яжуть в сніпки досушують на полі і потім в сніпках ставлять до стодоли або (ясьок, дактилеві і всі тичкові) на козли, щоб остаточно досохли.

Молотьба чи обирати. Молотити фасолі ціпами чи молотилкою шкода бо багато зерна розбивається. Найкращий спосіб є в зимі обирати, або перебити в порожній бочці, вдаряючи корчем фасолі об стіни бочки в середині. Врожай фасолі виносить як до сорту від 6-14 сотнарів.

Сортування. Сортувати фасолі треба обов'язково, інакше ціна її значно спаде. Крім того, що не можна мішати різні сорти до купи, треба і по величині, цілості, чистоті, дозрілості добре сортувати. Робота при сортуванні фасолі завше виплатиться.

— 0 —

ХТО ПЛЕКАЄ СВИНІ І КУРИ — ХАЙ ПРОЧИТАЄ.

Часи війни були для кожного лихою годиною. Але з того всього злого з часів війни не один з нас побачив світа та бодай чогось на-

вчився, придивився поміж людьми. Мене нещастя загнало в полон до Німеччини, там я попав на невеликий фільварок, де плекали свині на розплід та на бекони і кури на яйця.

Це були йоркшири (білі) і кури лехгорни (білі). Не дивлячись на бідні ґрунти, господар з годівлею виходив добре. Головною і масовою їжею для його звірят була кропива та правокіст. Ці рослини він лише і плекав на пісках около (5 морґи) і що за диво! Цей зеленої паші було на ціле літо і зиму хоч гати гати. Невсмія я з одного кінця скошувати, як в другому вже мене паша доганяла. Помімо того, що зеленої паші вистарчало на яких 20-25 свиней і 50 курок, я більшість її косив і висушував. А це робив так. Скошену і добре зівялу кропиву возив до дому і розстелював ще на день два на травнику біля хати. Коли кропива чи правокіст висох, я їх молотив. З кропиви зразу ставала полова і лише грубше бадилля відходило. З правокісту майже нічого не залишалось — все була полова.

Твердіші бадилли правокісту я давав на січкарню і досипав до полови. В такому виді полову набивали до мішків і ховали на зиму. В зимі, як кури, так і свині цю, запарену і підмашену грисом полову їли як найліпше. Колиж під осінь останні покоси треба було зібрати не висохлі, то ми їх різали грубо на січкарню і давали до вицементованої ями та заквашували. Ця паша в зимі була ще смачніша, її їли і корови.

На літо молодих підсвинків господар виганяв пасти, на 1 морґ з правокістом, де досівав кульбабу, і білу конюшину. Пасовисько було поділене на куски переносними загородами. Протягом літа свині йшли здовж морґа і повертали назад. Останнє пасення було на ділянках довше і свині, зпасши рослину, виривали коріння кульбаби і правокісту так, що ґрунт виглядав як зораний. Після цього переходили на другий кусок. На другий рік пасовисько або міняли а на попередньому знову садили правокіст або залишали ще на рік пасовиська. Поле під кропивою під пасовиськом не йшло, зато через рік на весні або після покосу поливалось гноївкою чи штучними навозами. Я ще не бачив таких великих врожаїв паші, як з кропиви та правокісту. Нераз пригадував собі, як то в нас люде не можуть собі дати раду навіть з добрими ґрунтами та з добрими рослинами а впертий німець богатів з кропиви та бур'яну, правокісту, який скрізь у нас по під плоти ховається від знищення. Подаючи це до відома нашим господарям і ґосподилям, раджу запровадити у себе плекання кропиви — жаливо і правокісту. Коли хто зацікавиться цим більше, то в слідуячому числі подам про їх управу.

І. Дозгий — Волинь.

— 0 —

ЩО РОБИТИ ЩОБ КОНІ НЕ ГРИЗЛИ ЖОЛОБІВ, ДРАБИН.

Звичка гризти жолоби чи терти по них зубами, буває у коней часто. Цим вони псують собі зуби. Щоб цього не було, покрийте місця жолобу бляхою, або набийте в ті місця цвяхів з головками. Часто помагає коли змастити ці місця смолою, дехтем або креоліною.

— 0 —

Садіві дерева треба угноювати. Коли хочемо мати овочі.

Про те, що за деревами треба дбайливо ходити, білити їх вапном, обшкравувати стару кору, протинати сухі, злишні галузки та молоді чопа (вовчки). Ще садок треба очистити від гусениці, як ми в попередніх числах писали. Сьогодні подаємо таблицю як сад ґноїти, щоб добре і що року родив. Подаємо кількість ґною під одне дерево 10-15 літне. Отже.

I) На ґрунтах легких (піскових).

Під яблуні і груші.

Обірік	16 кг.
Томасини	40 дек.
Потасов. солі (30%)	40 "
Салітри чілійс.	20 "
Вапна	40 "
раз на 3 роки.	

Під вишні та сливи.

Томасини	20 дек.
Потасов. солі 30%	10 "
Салітра чіл.	10 "
Вапна	40 "

II) На ґрунтах тяжких.

Під яблуні і груші.

Обірік	24 кг.
Томасини	30 дек.
Потас. солі 30%	20 "
Салітри чіл.	10 "
Вапна	40 "

Під вишні і сливи.

Томасини	10 дек.
Потас. солі 40%	10 "
Салітри чіл.	5 "
Вапна	60 "
Раз на 3 роки.	

Коли сад угноємо весь зразу, то на 1 гектар даємо ґною обірік 145 сотнарів (на 4 роки). Томасини 5—6 сотнар. Потасов. солі 30% — 2 сотн. Вапна 12-16 сотн. (раз на 4 роки). Це все даємо в осіні. На весні добавляємо 2-3 сотн. салітри в 2 рати.

— 0 —

Бережіться кровавої попелиці.

Хто має сад а в літі на деревах бачив білі як вата (павутиння) плями, чи й впізнав, що в тих білих мохнатих плямах живуть мшиці звані попелицею кривавою, то кінце ці місця мусити змастити рошином нафти (1 літр) і мила (¼ кг.) Це дайте до 12 літрів води. З готових середників можна купити масть устін (ustin), яку розріджується і змаститись місця з попелицею.

Попелиця кровава дуже швидко множиться. Нападає на рани на деревах і на молодші галузки та висисає сок з дерев. Коли цьому не запобігти то за рік два дерево може пропасти.

— 0 —

НЕ ДІЙШЛО ДО ТОГО.

В Гайворонці, пов. Підгайці ко-льоністи видітали при помочі усяких штучок громадську площу під будову „Дому Людового“. Помімо спротиву радних і громадян, влади признали цю площу ко-льоністам і вони лагодилися її з великою парадною посвячувати. Парада була заповіджена на 22. II., але чомусь не відбулася. Дехто каже, що тому, бо на параді прийшло подивитися багато селян і ко-льоністи збоялися, що будуть якісь перешкоди. Коли відбудуть відложену парад, не знати.

Пора господарям.

Чому прикурюється (припалюється) молоко.

Молоко прикурюється: а) Коли посудина, в якій париться молоко, має щілини. (Приміром відлетить полива). В тих щілинах лишаються частинки поживи. Вони припалюються. Молоко насякає тим запахом. б) Коли є сильно занечищене, бруд опадає на спід і припалюється. в) Коли має домішку муки, або шкробу, мука чи шкроб опадають на долину і припалюються. г) Коли є накісле, а знесе ще границю кипіння. д) Молоко з домішкою мольови (колястри) може припалитися, бо є у ньому надмір білка. Білок легко припалюється.

(Кооп. Мол.).

Лікар-спец. внутр. недуг

Др. Остап Прийма

Львів, Личаківська 32, тел. 61-50

Пересвітлювання Рентгеном

Соломяна стріха -- огнєви потіха.

Що сказали б ви про такого що нині ще світить в хаті скісками замість нафтою? Або — що замість шиб вставляє в вікна болони з міхура, як це робили колись перед віками? Якби виглядав чоловік, що нині оре деревляною сохою замість влуга, чи рубає каміною сокирою замість сталев? Ви назвали б такого чоловіка диваком, може навіть слабодумним.

І зовсім слушно, бо людський розум створив усі винаходи, цілу величезну науку — техніку і її діяння — промисел, на те, аби угодити людям життя. Отже ясно, що вся людина, яка добровільно зрікається усіх добродійств науки і промислу є легководуша і нерозумна. Здавалосьби, що таке у нас вже небагато. Та коли приглянемося лише що в ділянці сільського будівництва наші села виглядають ще гірше, як чоловік що нині оре деревляним плугом. В часах, коли в цілій Західній Європі вже всі забули про солом'яні стріхи, у нас ще велика більшість сільських будинків крита соломомою. Тож не диво, що що року наносять нашому селянству пожежі великанські шкоди, що звичайно йдуть в десятки мільйонів. Вистарчить згадати що напр в минулому році згоріло в цілій Польщі шість тисяч господарств з чого на українських господарствах припаде напевно четвертина, отже що найменше півтора тисячі. Коли лише подумати, що в одному році стало жебраками стільки родин, то збирає острах. Це легководушність і велика необережність, як хто ще нині криє свій діх соломомою. Недбайство супроти себе самого, своїх дітей і своїх сусідів.

Тому підкреслюємо ще раз: Соломяні стріхи по селах мусять зникнути. Їх місце повинні займати огнетриві дахи з цинковою бляхою, найдешевшого, найміцнішого в найпрактичнішого матеріалу до крита дахів. Дах з цинковою бляхою забезпечить аше майно, життя і здоров'я, обнижить в кількоро видатки на асекурацію і зближить нас стомилевим кроками до культурного світа. Тому кличем дня на наших селах нехай буде: Геть солом'яні стріхи. Криймо дахи цинковою бляхою!

ВЛАСТИТЕЛЬ фабрики і господаря шукує товаришки життя і спільники до фабрики з капіталом до 1000 дол. інтелігентної, лагідної владі, панна, молода вдова, інтелігентна селянка, зголоситься з фотографією до Адм. Нар. Справи під „Зараз“.

КУПЛЮ ПЧОЛИ! Хто має до продажу, прошу повідомити мене листовно: кілько пнів, чи з уликами, чи ні. При точній адресі прошу подати також повіт, величину стацію і віддалення від стації. Миколай Слабковський в Дмухавці, пошта Кілів, пов. Бережани. 606

ЧИ Ви вже маєте віз? ні? Так пишть чим скорше по інформації до робітні машин і різнорічних знарядів, Іван Маркіза, Руда Кохачівська, п Краковець, а дістанете віз на сплату цілого року. Увага: Хто змовляє в квітні і до 20 травня то залучення оплачуємо самі. На пересплку інформації залучити значок за 25 ст. 601

Земельний Банк Гіпотечний

Акційна Спілка

Львів, ул. Словацького ч. 14.

Телефон ч. 3-82, 52-92 і 75-32.

Конто в П. К. О. ч. 149.000.

Адреса телеграфічна: ЗЕМЛЕБАНК — ЛЬВІВ

Жировий рахунок у Банку Польсьлім у Львові

Акційний капітал Зол; 5,000,000; — Власна каменіця.

ВИКОНУЄ всякі банкові чинності,
ПОЛАГОДЖУЄ лерекази за границю
до всіх місцевостей світа,
ПЕРЕПРОВАДЖУЄ інкасо у всіх місцевостях в краю і за границею,

ПРИЙМАЄ і ВИПЛАЧУЄ вклади в золотих і доллярах,
КУПУЄ і ПРОДАЄ
цінні папери, девізи, валюти по курсі дня на найкорисніших умовах.

у всіх краях Європи і Америки власні коресподенти.

ХЛІБОРОБИ!

Читайте часописи і книжки В-ва Господар. Тов-ва

СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР

Львів, вул. Зіморівича 20. І. пов.

„Сільський Господар“ ілюстрований господарський часопис двотижневик.

„Український Пасічник“ одинокий пасічний часопис на західно українських землях, місячник.

КАЛЕНДАР ТА ГОСПОДАРСЬКІ КНИЖКИ.

Купуючи та читаючи видання „Сільського Господаря“ маєте користь самі, бо шляхом науки поліпшите свою господарку та збільшите дохід з неї, а Вашому Товариству дасте змогу вести організаційну працю і сільсько-господарську освіту серед народу!

Оказові числа і цінник книжок пересилаємо даром.

ПОЗІРІ!

НОВИНКИ!

Вже продаються;

ЯК ВИБІРАТИ КОНЯ — *Королів Старий* 6-те нове, доповнене видання

зол. 0-75

ПРАКТИЧНИЙ ПІДРУЧНИК ПАСІЧНИЦТВА — *Василь Пилипчук*, 2-ге нове, перероблене видання, 260 ст. др. ціна

зол. 6-—

Цей підручник можна дістати по ціні зол. 5-—, хто пришле замовлення і гроші до 30-го квітня ц. р.

Друкуються такі нові книжки

ПРО ЗЕЛЕНІ ПОГНОЇ — *Інж. В. Боровський*.ГОДІВЛЯ І ПЛЕКАННЯ ПОРОСЯТ — *Інж. Др. М. Холвечук*ЯК ВИРОБЛЯТИ СОЛОМ'ЯНІ ВУЛИКИ — *Інж. М. Боровський*МЕДОДАЙНІ РОСЛИНИ — *Інж. М. Боровський*.

Ван ФЕДУ РК 1898 р. унегажнов згублену військову книжку. видану через П. К. У. Стой.

603

Б. Секундар загального шпиталю

Др. В. Кашубинський

спец. недуг внутрішніх і діточих орд. від 9—11, 8—5

Львів, вул. Грунвальдська 11. а.

ріг Задвиряської, давн. Садівницької, бічна Льва Сапиги. — Телеф. 8347

„ДАЙМОН“

БАТЕРІЇ

ЛЯМПОЧКИ

ЖАРИВКИ

Ярко світляу електричну лампочку

До набуття у всіх кооперативах.

Ліярня дзвонів

Братів Фельчинських

в КАЛУШІ, вул. Сівецька 16.

і в ПЕРЕМІШЛІ, Красінського 63.

Удержує на складі понад 200 готових дзвонів.

563 Жалайте offert та цінників.

Дентист ЯКІВ НАСС

Львів, вул. Сикстуська ч. 17, II п.

Скріплювання хитаючихся зубів, пльомбування й винищення зубів без болю. Штучні зуби в кавчуку і золоті після американської системи. Пациєнтів з провінції полагоджуються в найкоротшому часі.

‘ЕЛЕГАНТ’

Одинока найліпша й овсерідня

ПАСТА ДО ВЗУТТЯ

КОНСЕРВУЄ ШКІРУ

Уживайте лише цю ПАСТУ!

— Адреса: —

Львів, Кордецького 5.

Про оголошення.

В цім числі містимо також платне оголошення фірми „Діабольо — Сепаратор“, що продає кружлівки. Ця фірма прислала о нас виправдуюче писмо, в яким запевняє, що тих несовісних агентів, про яких писали і ми, фірма усунула і покарала удово і так зробить в кождим несовісним агентом, що буде натягати людей. — При гім завначуємо, що з агентами кождої фірми треба бути обережним і добре читати, що підписується, бо в найкращій фірмі може трапитися ошуканець, який ошукує фірму і людей, — та обережного не ошукає. Розуміється, що за всякі обмани агентів не відповідає газета і який було оголошення, тільки фірма. Та про всякі обманства треба до Редакції доносити, яка вплине на фірму, щоб скоріше вислідилі обман, агента покарала і шкоду надолжила.

Адвокат

Др. Степан Шухевич

веде свою канцелярію

Львів, Чарнецького 24.

46

Дня 14-го цього квітня виходить з друку видання Парламентарної Комісії Оборони Прав. Церкви

„Процес за православні церкви“

(справа т. зв. ревіндикаційних судових процесів про передачу 724 православних об'єктів Римо-Кат. Костелові). Частина I. Волин і Полісся.

Книжка обіймає цілість процесу, подає його історію та документи.

Статистичний матеріал зібрав і опрацював В. Косонцький, секретар Укр. Парл. Репрезентації. Редагував Іван Кедрин

До книжки приложені 2 мапи Волині і Полісся з означенням р-кат. костелів, костелів „східного обряду“, правосл. церков, що підлягають „ревіндикації“. Ціна 3 зол.

Адреса: „W. Kosonocki, Warszawa — Sejm“

УВАГА!

КООПЕРАТИВИ!

Купуй тільки у Жерелі

Найлуші музичні інструменти під гварантією поручає: —

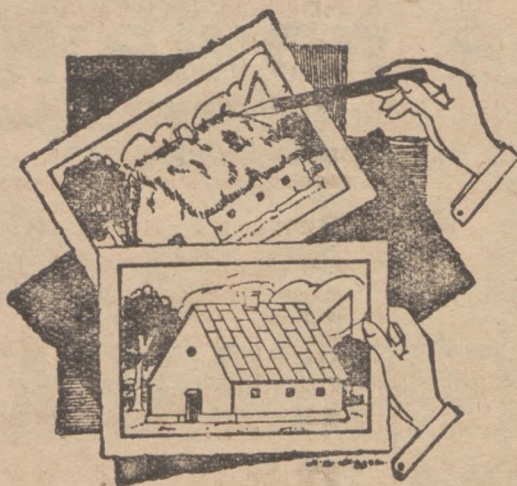
красава Фабрика музичних інструментів

ФР. НЕВЧИК

Львів, вул. Городецька 25.

Телефон 25-76

Цінники на жадання. Умови догідні.



Зол. 5'95 (крім роботи)

коштує тільки 1 квадрат. метр чистою цинковою бляхою
поверхні даху покритого
Такий дах калькулюється тепер найдешевше; крім цього є охоронний від удару громів і огнетривалий, відпорний на всякі атмосферичні ділення. За зужиту

чисту цинкову бляху платять горішно-шлеські гуті 50% її первісної вартості. Тягар якости чистоті цинкової бляхи є о 10% легший від кожного иншого металю уживаного до криття дахів. Товариства Убезпечень примінюють найнищу ubezpieczeniowy тарифу.

Всяких фахових інформацій наділяє безплатно:

Бюро Роздільче Об'єднаних Польських Фабрик Цинкової Бляхи
КАТОВИЦІ, вул. Маряцка 11. Телефони 12—61 і 7—73.

УВАГА!

Велике преміювання хліборобів!

ЗНАК ЯКОСТИ

Оголошені нами свого часу преміювання покупців наших славнозвісних кружлївок „ДІЯБОЛЬ” відбулися: В Варшаві дня 28. березня 1930 р. в присутності реєнта (нотара) п. Антона Шиманського (Варшава ул. Сенаторська 19) і у Львові дня 2 квітня 1930 р. в присутності реєнта (нотара) п. Романа Раставецького (Львів, ул. Рутівського 7) а також в присутності Управи фірми і свідків. **Нагороди за точні і регулярні в плати в минулому році, припали слідуєчим нашим клієнтам:**
Виказ нагороджених відборців:

БАТЮК ІВАН, Верени Дзібунецькі, гм. поч. Дзібунки, пов. Жовква	3 корови
ПАВЛЮК КОНДРАТ, село Любичі, гм. Щурин, поч. Березолупи, пов. Луцьк	2 „
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ ЮЗЕФ, село Старе Боби, гм. Ужандуф, поч. Боби, пов. Янів Люб.	1 корова
ЧАПЛЯ ПЕТРО і ПАРАНЯ, Карустинці (Ліс) почта і пов. Збараж	1 „
О. парох ДАШКЕВИЧ АЛЕКСАНДЕР, Цумань, гм. Сильно, поч. Олика, пов. Луцьк	1 „
Кс. КІЛЯР ЮЗЕФ, Слупніца Польська, почта Дубляни	1 „
ЛОПАТКА АНДРІЙ, Високеніце, гм. і поч. Глухуф, пов. Скерневіце	1 „
ПАТАРЕЙ ТРИФАНОВ, загц. Гурніца, гм. Канайска, поч. Липтупи, пов. Свенцяни	1 „
ПІСКОРОВСЬКИЙ ВАЛЕНТИ, Дия, гм. Боркі, поч. Улануф, пов. Ніско	1 „
РАК МІКОЛАЙ, хут. Людвіново, гм. і поч. Осовце, пов. Дрогоичин	1 „
СУБЕЛЬ ВІНЦЕНТИ, Забросе, гм. і поч. Соли, пов. Ошмян	1 „
ВІТЛІН ГЕРШ, Толмач, пов. Камінка Струмїлова	1 „

ШУМСЬКІ БАЗИЛІ, село Мозенська, гм. Волоська, Воля, поч. Сосновіца, пов. Скерневіце	1 „
ВОРАЧЕК АНТОНІ і ФРАНЦІШЕК с. Войцеха, гм. і поч. Млинуф, Лібануфка	1 „
ГНАТОВСЬКИЙ ЯН, Ромбеліне, гм. Щепанково, поч. Хожеле, пов. Пшасниш	3 корови
ЗАЛУСКА ФРАНЦІШЕК, Чапліце, гм. Щепанково, поч. пов. Ломжа	2 „
ХОЙНАЦЬКИЙ СТАНІСЛАВ, Мала Чарня, гм. і поч. Скрівільно, пов. Рипін	1 корова
ЧАРНОЦЬКИЙ АЛЕКСАНДЕР, Злотовщица, гм. Гуневіце, пов. Бжостовіца Велька, пов. Гродно	1 „
ЮРИС СТЕФАН і ЯН, Обрина, гм. Єремиче, поч. Тужец, пов. Столпце	1 „
КЛЕПАЦЬКИЙ АНТОНІ, Рожубовіце, почта і повіт Столпце	1 „
ПАЦЬБОРЕК ЯН, Челюстки, гм. Водине, поч. і пов. Седльце	1 „
ПІСАРИК ГЖЕГОЖ, син Дмитра, село Поломїя, гм. Крух вічка, поч. Ганцевіце, пов. Лунінец	1 „
О. парох ПОГОРЕЦЬКИЙ НЕСТОР, Скородинці, пов. і поч. Чортків	1 „
РЕЙНАДА ПЙОТР, Дембровнікі, гм. і поч. Ізабелін, пов. Волковиск	1 „

Рівночасно подаємо до відома, що з весною 1931 р. устроюємо знова преміювання для усіх відборців наших молочарських машин з біжучого року, які після постанов умови ТОЧНО і РЕГУЛЯРНО в платять належні рати. В тій цілі визначуємо слідуєчі премії: ДВІ ПЕРШІ ПРЕМІЇ — 3 КОРОВИ АБО КОМПЛЕТ, що складається з КЕРАТУ, МОЛОТІЛЬНИ, ВІЯЛКИ і СІЧКАРНІ (до вибору). ДВІ ДРУГІ ПРЕМІЇ — 2 КОРОВИ АБО КОМПЛЕТ, що складається з КЕРАТУ і МОЛОТІЛЬНИ (до вибору). ДВАДЦЯТЬ ПРЕМІЙ — 1 КОРОВА АБО МАШИНА ДО ШИТТЯ (до вибору).

Купуйте тільки оригінальні шведські кружлївки „ДІЯБОЛЬ” — Діяболь-Сепаратор Спїлка з обм. пор. Варшава—Познань—Львів—Краків—Вільно—Бересте над Бугом—Рівне—Волинське.

Насіння городовини, пашних буряків (екендорфи жовті, червоної конюшини, люцерна, трав, ориг. рижського ЛЬНУ

МАШИНИ

плуги, корпуси, культиватори, борони сіялки, плетети, ориг. нім. КРУЖЛІВКИ

ПОГНОЇ

особливо салітру НІТРОФОС доставляє на дуже догідних умовах і скоро

Спїлка Українських Агрономів

Львів, СОБЕСКОГО 28.

Цїнники, докладні офerti і господарські поради даром.

Кривава заграва пожеж

Зникне з над нашого села, коли тільки будемо крити наші будинки матеріалом огнетривалим, відпорним на всякі атмосферичні впливи (дощі, бурі, град).

Таким матеріалом є:



Цей фабричний знак видніє на кожній вязці цинкованої бляхи.

ЗЕЛІЗНА ПОЦИНКОВАНА БЛЯХА

„Ц. К. Г. Королівська Гута“

C. K. H. Królewska Huta

вироблювана в найліпшій краєвій фабриці виробів цинкового промислу під фірмою

Польське Заведення Цинкового Промислу, Акц. Спілка в Бендзіні

Наша цинкована бляха „Ц.К.Г. Королівська Гута“ вироблювана після нашої власної недостижимої системи має слідуєчі прикмети:

- 1) вироблюється із залізної бляхи найліпшої якості,
- 2) є покрита грубою поволокою цинку,
- 3) не кришиться й не тріскає,
- 4) дає повну запоруку відпорності проти вогню,
- 5) є легким матеріалом,
- 6) супроти своєї довголітньої видержливості є відносно найдешевшим даховим матеріалом

Нашу поцинковану бляху „Ц.К.Г. Королівська Гута“ можна набувати в складах заліза, Рільничо-Торговельних Спільн. Кооперат. і т.п. Замовлення можна також надсилати впрям до фабрики. — Взірці, оферти і кошториси висилаємо на жадання безплатно.

КУПУЮЧИ ПАПЕРЦІ ДО КУРЕННЯ

КАЛИНА

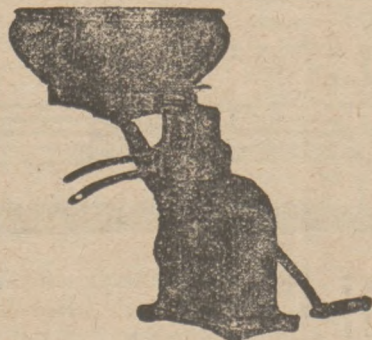
з однієї української кооперативної фабрики „БУДУЩІСТЬ“ в Тернополі
приймається до розресту рідного промислу і дає заробіток українському робітництву. 386

При всяких закупах покликуйтеся на оголошення в „Н. Справі“.

Найлучша молочарська машина для господаря то:

КРУЖЛІВКА

„ДІАБОЛЬ“



вироблювана в Швеції з першорядних матеріалів.

Сотки тисячів в ужиттю у рільних господарів.

15-ти літня гваранція

Догідні сплати!

До набуття у місцевого представника або впрям у фірмі:

Діаболь-Сепаратор,

Спілка з обм. пор.

Варшава,

Львів,

Познань,

Краків,

Королівська 23. Академічна 4. Водна 14. Посольська 18.

Вільно,

Бересть н./Б.

Рівне Вол.

Гданська 6.

Стецькевича 25.

13. Див. 19.

ПОЗІР ПАСІЧНИКИ!

Коли хочете по новітньому господарити а тимсамим мати зі своєї пасіки великий хосен, або коли хочете закласти пасіку, то

мусите прочитати

пасічнічі книжки. „Н. Справа“ продає великий пасічний-кий підручник п. н.

„ПОСТУПОВЕ ПАСІЧНИЦТВО“

написав інж. Е. АРХИПЕНКО

ціна 7 зол. пересилка 90 сот.

Крім того маємо на складі і продаємо

„ЩОДЕННИК ПАСІЧНИКА“

записова книжка українського пасічника з діаграмами пожитку, ціна 2 зол. 50 сот. пересилка 30 сот. Кожний поступовий пасічник не може обійтися без записової книжки. Хто з передплатників замовить обі книжки і пришле гроші з гори, то не платить поштової пересилки.

Тому замовляйте сейчас.

„Народня Справа“, Львів, Боїмів 4.